

تورک یوردی

تورک ادبیاقلری مرکزی هیئتی طرفندن نشر اولغور.

جلد ۱

شباط ۱۳۴۱

نومرو ۵

۲- رکی بابا

۲

— درونی صیانت —

کندیسندن دها یوکسک اولدقلرینی کندینه کوسته رملک ایستینلرک فوقه
یوکسملک ایچون حضرت مریمک « شفاعت » یورطیسی کونی قاساتسکی
مناستره کیردی .

مناسترک براصیلزاده اولان باش راهبی ، انتخاب ایتدکلری مرشده صورت مطلقده
تابع اولان — او افلاقدن چیقمه پاپاس سلسله سینه منسوب — بر دین عالمی ، بر
محرردی .

باش راهب ، غایت معروف بر راهب اولان « آمبروواز » ک مریدی ایدی ،
آمبرووازده « پاپس وه لیچقووسکی » نک مریدی اولان « له ثونید » ک مریدی
« ما کدر » ک مریدی ایدی .

قاساتسکی بوباش راهبه مرشدینه تابع اولور کبی تابع اولدی . قاساتسکی
مناسترده کی دیگر انسانلره تفوقی شعورله حس ایتدکن بشقه ، هر یرده اولدینی کی
اورادهده کرک ظاهری و کرک باطنی اک بویوک تکمله ایرمک ذوقنی بولدی . آلایده
یالکز تام برضابط دکل ، فقط کندیسندن بکله نندن فضله نصل چالیشیردیه ،
بورادهده عیناً مکمل بر راهب اولمغه جهد ایدیوردی . دائماً چالیشقان ، قناعتکار ،
طاطلی و بالخاصه یالکز افعالنده دکل فکرلرندهده صاف ، ونهایت متواضع .
بالخاصه بوصوک خصلتی حیاتی تسکین ایدردی . پاتخته یقین اولان وجوق زیارت
ایدیلن مناسترک بعضی ابراملری خوشنه کیمه یور ، حدتی موجب اولیوردیهده ،
یوتون بوشیلر خشوع و تواضع سایه سنده سینیوردی : « بنم ایشم مناقشه ایتک
دکل ، امانات مقدسه اوکنده نوبت بکله مک ، « قورا » ده ترنم ایتک ، یاخود
مؤسسه نک محاسبه سنی یا یمنی اولسون ، بنم ایشم بکا امر ایدیلنه نی یا یمنقدر . »

باش راهب حضورنده ده واقع اولان عینی خشوع و تواضعدن دولایی هر
هانکی شیتده اولورسه اولسون شبهه امکانی بر طرف ایدیشدی . بو خشوع و تواضع
اولماسه یدی دینی تعلیملرک اوزونلغندن و یکنسقلغندن ، زائرلرک کیدوب کله سندن
واخوانلرک نقیصه لرندن صیقلا جقدی ؛ حالبوکه بونلرک هپسینه تحمل ایدیوردی ،
هم یالکز سه وینه رک دکل ؛ فقط بوتحمل ، حیاتنک مسند و تسلیسنی تشکیل
ایدردی .

« بر کونده عینی دعالری برچوق دفعه دیکله مک نه دن ایجاب ایده ربیلیمه ،
فقط بیلیورم که بولازمدر ، و ، . . . بولک لازم اولدیغنی بیلدیکم ایچون بو
دعالرده نشئه بولویورم . » باش راهب اوکا دیمشدی که وجودک حیاتی ادامه ایچون
مادی غذا نصل لازمه ، روحک حیاتی ادامه ایچون ده اویله جه معنوی غذا -
کلیساده عبادت - لازمدر . بوده اوکا ایمان ایدیوردی . و کندیسنی صباحلین
غایت ایرکندن قالقمغه - که بعضاً بواوکا آجی کلیردی - مجبور ایدن دینی خدمت
اوکا سکون و مسرت ویریوردی . خشوعنه دائر شعوری ، هپسی باش راهب
طرفدن امر ایدیان افعالتک بلا مناقشه ایفاسی اونی بختیار ایدیوردی .

حیاتنک کاری یالکز اداره سنک کیتدکجه درینله شن برخشوعه تدریجاً بویون
رتبعیتدن عبارت دکلدی ، همده ایلک زمانلر ، کندیسنه قولایلقله ایریشیله بیلیر
کبی کلن بوتون خرستیانلق فضائلنه دخی ایرمکدی .

نه سی وارسه هپسنی مناسیره هبه ایتمشدی . بویله یاپدیغنه متأسف دکلدی .
تبلیک یوقدی ، مادونلری حضورنده ده خشوع اوکا یالکز قولای کلک شویله
دورسون ، فقط نشئه ویریوردی ؛ حتی حب جاه و حب مال اوزرینه اولدیغنی کبی
شهوتپرستلک کنایه اوزرینه ظفری ده قولایجه آلد ایتمشدی .

باش راهب اونی بالخاصه شهوانیتدن محابیت ایتدیردی ، فقط قاساسکی بوکناهدن
فورتولمش اولدیغنه سه وینیوردی . یالکز نشانلیسنک خاطرمسی اونی تعذیب
ایدردی ، وساده خاطرمسی دکل فقط نه اولابیله جک ایدیکنک جانلی تمثالی ...
کندینه رغماً طانیمش اولدیغنی وبالا آخره اوله ندیکی برامپراطور کوزده سنی ،

اولەندىكن سوكرە اونك غايت ائى برزوجه وعائله آناسى اولدينى تصوير وتجسم
ايدىيوردى . زوجى غايت بويوك برموقع اشغال ايدىيوردى ، قدرتى ، شرفى
وندامت كتىرمش ائى برزوجهسى واردى .

ائى ساعتلىرى بىر دوشونجهلر قاساتسكىنى اشغال ايتىزدى . اويلە زمانلىرى بىر دوشونجه
كلدىكى وقت بواغوا آتدىن صيرىلوب چىقىش اولماسى سەوينىردى . فقط بعض آنلىرى بىر
شىمدى ياشايدىنى عالم وشىلر كوزىدىن سىلىنىردى . حياتى تشكىل ايدىن بوشىلر
ايتا ئىمقدن خالى قالمىزدى ، فقط اوشىنى كورمىكن قارغ اولوردى ؛ ايشته اوزمان
خاطره ، وسويلە مەسى مەش ، راھىلەكە سايمانك ياسى اونی قاواراردى .

بوندن قاچىنوب قورتولماك يكانە چارەسى اطاعت وسى ايدى ، كونى بوتون
عبادتە دولدورمىدى . معتادى اولدينى اوزرە يره قدر سجدە ايدەردى ، حتى
سائر كونلردن فضلە دعا ايدردى . فقط يالكىز وجودىلە عبادت ايدەردى ؛ روحى
او عبادتە دىگەندى . وبو ، بويلە بركون ، بعض ايكى كون سورە ، سوكرە كچىردى .
فقط بو كونلر مەشەدى . قاساتسكى حس ايدەردى كە آرتق كىندىنە حاكم دىگەندى .
حتى اللهك يدقەرتىندە بىلە دىگەندى ، فقط مەشەكە برىباغچىنىك دست تىكەندەردى ؛
بويلە دىقەرتىندە ياپايدىكى ويايدىنى بوتون شى ، مافوقلىرىنىك اوکا نصيحت ايتىدلىرى
كى ، تىك بولونمىق ، هىچ برشە تشبث ايتەمەك وبىكە مەكى .

عموميتە بودورە ائناسىندە قاساتسكى كىندى ارادەسىلە دىگەندى ، مرشدينىك
ارادەسىلە ياشاردى . وبوتىلدە خصوصى برىسكون بولوردى .

كىرمش اولدينى ايلك مناستردە قاساتسكى بويلە جە يدى سە كچىردى . اوچىنچى
سەنك سوكنە سەركەى نامى آلتىندە پاپاسلىق رتبەسى دىگەن نائىل اولدى . بورتە
آلىش اونك ائچون غايت مەم برحادثە ايدى .

اولجە ، نصيب آلدىنى زمان بويوك برتسلى ، حقيقى برجذبە روحانىە دوياردى .
شىمدى كە ، كىندىسى آينى اجرا ايدىيوردى ، خرىستيانلىك قىربان عد ايتىدلىرى
اككىلى شراب آينى ايشى اونی مؤثر برهيجان حالە قويىيوردى . فقط بالا آخرە
بو حس كىت كىدە كوفلەندى . حتى بردفە ، ائچىندە بولوندىنى قىسوتلى برحالت

روحىە ايله آيين اجرا ايتدىكى واقع اولدى ؛ اوزمان حس ايتدى كه هيجانى غيب اولوپور . فى الحقيقه هيجان ضعيفلادى ، يالكىز اعتياد قالدى .

رهبانى حياتىك يىلى ايتىلىش سەرکەڭى عمومىتله صيقتى دويىمغه باشلادى . نه اوكره نيله جك ، نه يه ايريله جكسه هېسنى اوكره نمش ، هېسنىه ايرمشدى ، آرتق ياباجق برشى قالمامشىدى . فقط بوكا مقابل ، خشوع فكري اونده كيت كیده بويويوردى . بودورده آنه سنك اولديكى ومارينك اولنديكى دويىدى ، هرايكى خبرى ده لاقيدى ايله آلدى . بوتون دقتى ، بوتون علاقەسى درونى حياتى اوزرينه تكانت ايتمشدى .

مناسترده اقامتلك دردنجى سنهسى باش راهب اونك حقنده خاصه خيرخواه داورانمشدى . وباش راهب اوکا ديمشىدى كه شايد كنديسى دها يوكسك بر مقامه تعين ايدرلر سه رد ايتمه سى اقتضا ايدر . اوزمان رهبانى حرص ، كه بوتون راهبرده موجوديتدن نفرت ايدردى ، اونده ده اوياندى . اوني پايخته غايت يقين بر مناستره تعين ايتديار . رد ايتمك ايسته دى . فقط باش راهب اوکا بوتوجيهي قبول ايتمىنى امر ايتدى . قاساتسكى ده قبول ايتدى . مرشدينه وداع ايتدى . واوتەكى مناستره كندى .

بو پايخت مناسترينه كچيش سەرکەڭى حياتنده مهم بر حادته ايدى . اوراده بر جوق اغوا آت بولويوردى . وبوتون قوتى اونلره قارشى مجادله يه حصر ايتمليدى . اسكى مناسترده قادين آرزوسى سەرکەڭى غايت آرزو تعذيب ايدردى ، بوراده ايسه او ميل اونده مدھش بر قوتله اوياندى . واويله بر راده يه كلدى كه غايت معين بر شكل آلدى . سو ، حر كتيله معروف بر يوكسك قادين سەرکەڭى تعلق ايتمكه باشلادى . اونكله محبت ايدردى ، اوني اوينه دعوت ايدردى . سەرکەڭى بونى قطعيتله رد ايتدى ، فقط آرزو وميلنك قطعيتندن ده دهشته دوشمشدى . وبوندن او قدر قورقمشدى كه بو خصوصه مرشدينه نامه يازدى . بو قدرى كافى دكلدى . كندىنى انضباط آلتە المى چون كنج چومه زينى چاغيردى ، حجابى ينه رك ضعفى اعتراف ايتدى و كنديسى نظارت آلتە بولوندورماسنى و ، عبادت مستثنا ، مناستردن ديشارى يه هېچ بر يره

صائويرمه مېنى اوندىن نياز ايتدى . سەرکەي ايچون چوق بويوك ديكر برآرزو
وميلده شوايدى : مناسترك كنيسائى مسلكنى ايفا ايدن غايت ماھر، غايت جمعيتپرور
باش راهبي اوکا صوك درجه صوغوق كليردى . سەرکەي بابا هر واسطه ايله بو
صوغوقلنى نىمكه چاليشير وموفق اولامازدى . خشوعه واريردى ، فقط روحك
عمقنده بو آدمى تويىخدن خالى قالامازدى .

بر دفعه ، يكي مناسترده اقامتلك ايكنىچى يىلى بوقنا حس فوزان ايتدى .
حضرت مريمك «شفاعت» يورمىسى كونيدي . بويوك كليسا ده سەرکەي ايكنى
زمانى آيىنى اجرا ايدىيوردى . شهردن برچوق ذوات كلشدى . بالذات باش راهب
آيىنى اجرا ايدىيوردى . سەرکەي بابا ، هر زمانكى يرند عبادت ايدىيوردى .
يعنى آيىن اناسنده ، بالخاصه آيىن بويوك كليسا ده اولديغى زمانلرده دائما بولونديغى
مجادله حالى ايچنده ايدى . ادامه ايتديكى مجادله شوندىن ايلرى كليردى كه زائرلر ،
اركلر ، بالخاصه قادينلر اونى اغصاب وتحريرك ايدمردى . اولان بيتنى ، قادينلر
رفاقتنده بولونان بر عسكرك خلقه نصل ديرسك ووردىغى ، قادينلر بر برلر
راهبرى ، ا كثر يا كنديسى وغايت معروف وغايت كوزل ديكر بر راهبي نصل
كوسته ردكلرغى كورمه مكه ، فرق اتمكه چاليشيردى . بوتون دقتنى محرابك اوزرندمكى
موملرك پارلتيسندن ، تصويرلردن واجراي آيىن ايدنلردن بشقه برشى كورمه مكه ،
از بر اوقونان وترنم ايدىلن دعالردن بشقه برشى ايشيتمه مكه ، ونفسى اونوتمقدن ،
ياخود نيجه دفعه ايشيدىلش دعالرى اولدن تكرار ايدمرك وديكله يرك دائما حس
ايتديكى وايڤاي وظيفه شعورندن بشقه برشى حس اتمه مكه صرف ايدمردى .

بويله جه اكيلهرك ، كندى اوزرينه حاج چيقارارق ، وايچابنده مجادله ايدمرك
اياقده دورويوردى . وقتا كه خزينه دار نيقوده م بابا - سەرکەي بابانك بر بويوك
ميل وحرصى دها: بو آدمى مافوقلره قارشى مداهنه كار اولماسندن دولايى غيرارادى
تويىخ ايدمردى - اوکا ياقلاشدى ، وجودىنى ايكي يه بوكهرك سلام ويردى ،
باش راهبك اوکا محرابك آرقه سنه كله سنى رجا ايتديكى سويله دى .

سەرکەي بابا لباسنى دوزه لتدى ، كلاهنى كيدى ، و ، احتياطله ، غلبه لى
آره سنده كندينه يول آچدى .

قولاغە کلن برقادین نسی : — لیز ، صاغە باق ؟ او ... دیدی .

— نرەدە ؟ نرەدە ؟ او قدر کوزل دکل ؟

بیلوردی که کندیسندن بحث ایدیلوردی .

ایشیتدی ، وداثما بوکې احالده او قودینی اوزره : « نزی هوساتمزه رام اولمغه پیراقە » سوزلرینی تکرار ایتدی . وباشی ، وکوزلری اکیک ، کرسینک او کندن کچدی ، راهلرک بولوندینی یری دوندی صنملرک او کندن کچەرک شمال قاپوسندن کیردی .

معبدک ایچنە کیرە رکن ، تصویرک او کنده درینجه اکیلەرک هر وقتکی کې کنیش برحاج اشارتی چیقاردی ، صوکرە باشنی قالدیردی وباش راهبە باقدی ، یاننده پارلاق اونیفورمەلی برذات دورویوردی ، هرایکیسەدە کوز او جیلە باقدی .

باش راهب ، بویوک یورطیلرە مخصوص مزیناتی لابس ، دیوارک کنارنده بولونیوردی ؛ حمائلک آلتندن قیصە و طومبول قوللرینی چیقاردی وسمیز وجودینک ، ایری قارنک اوزرینە یرلەشدیردی . حمائلک خرچلرینی سیلەرک وکولومسە یەرک ، سەرکەي بابانک درحال اسکی عسکر کوزیلە سەزدیکی قوردونلی وایمراطورک یاورى شیفرەلی ، جنرال البسەلی بر عسکرە برشیلر سویلەدی . بو جنرال و قتیلە سەرکەيک خدمت کورمش اولدینی آلايک میرالایى ایدی . شیمدی طیبی ، دها یوکسک بر موقع اشغال ایدیوردی . سەرکەي بابا درحال فرق ایتشدی که باش راهب بونی بیلور ، بونک ایچون بختیاردر ، بونک ایچون صاحبسر کنیش قیرمزی باشی بویلە پارلایوردی . سەرکەي بابایە بو دوقوندی ، اونی زون ایتدی ، وباش راهبک صرف ، بویلە اسکی آرقاداشنی کورمک آرزو ایتدیکنی سویلەن جنرالک مراقفی تطمین ایچون کندیسنى چاغیرتمش اولماسی بومنونیتسز لکنی آرتیردی .

جنرال اوکا النی اوزاتارق : — سزی بویلە بوملک تصویرى ایچنده کوردیکمەن چوق بختیارم . امید ایدەرم که اسکی آرقاداشکزی اونوتما دیکز ! دیدی .

جنرالک سوزارینی تصدیق ایدر کبی دوران باش راهبک قیرمزی و متبسم یوزی، جنرالک اهتماملی ایری چهره سی، منشرح اداسی آغزندن یاییلان شراب، و چاتال صاقللرندن انتشار ایدن سیغاره قوقوسی، بوتون بوشیلر سهرکی بابانی کسندن کچوردی. باش راهبی یکیدن سلاملادی :

— ذات رتبتما بکز بنی چاغیرتمشدی ؟ — صوکره، سیاست و کوزلرینک اولانجه معناسیله « ایچون » دییه صورارق دوردی .

باش راهب : — اوت، جنرالی کورمک ایچون، دیدی .

یوزی صارارمش، دوداقلری تیزه یه رک :

— رتبتناه بن جمعیت حیانتدن، اونک اغوا آتندن قاجق ایچون چکیلدم؛ او حالده ایچون بنی، بوراده، اللهک معبدنده، عبادت انسانده، «میل و هوسه» تابع طوتیورسکز ؟

باش راهب قیزارارق و قاشلرینی چاتارق :

— کیت، کیت ! دیدی .

ایرتسی کون، سهرکی بابا، باش راهبدن ورهبان جمعیتندن، بوغروری ایچون عفو طلب ایتدی، فقط عینی زمانده، دعا ایله کچن کیجه نک صوکنده بومناستری ترک ایتسی لازم کلدیکنه قرار ویرمشدی .

بوخصوصده مرشدینه مکتوب یازدی. تکرار اونک یانه دویمه سه ماعده ایتسی نیاز ایتدی . یازدی که ضعفی حس ایدیور، میل و هوساته قارش، مرشدینک امدادی اولمازسه، مجادله ایتمه قدرتی یتمه جکدر . و غرورینک کناهندن دولایی پشیمانلق کتیریوردی .

پوسته نک عودتنده مرشدندن مکتوب آلدی . مکتوبک ایچنده مرشدی یازیوردی که بوتون بونلرک سببی غروریدر . راهب اوکا اوفکه سنک، شهرتلردن الله ایچون دکل، فقط نخوتی یوزندن فراغت ایتسندن دولایی، تذلل ایتسندن ایلری کلدیکنی ایضاح ایدیوردی :

« ایشه بن نه ییچیم آدمم، هیچ بر شیه احتیاجم یوق ! » بونک ایچوندرکه

ماڤوقنك حركىتىنى تەمىل ايدەمەمشدى . « ايشىتە بن حىقك ظفرى نامە هر شىئە
وداع ايتدم ، وبنى وحشى بر حىوان كېي كوسترييورلر ! شايد حىقك ظفرى نامە
فراغت ايتمش اولسەيدىك بوكا تەمىل كوسترردىك . دنيا غرورى سىندە حالا سونمش
دكلىدر .

« اوغلى سەرکەي ، سنى چوق دوشوندم ، وايشىتە الله سىنىت حىقكەدە بىكا
شونى الهام ايتدى : اولكى كېي ياشا وتابع اول . »

« خبر آلىدى كە اون سىكز سەندىن برى ايچنە چكىلدىكى انزو اخانه سىندە مبارك بر
حات كېرن بر كىشىس ، هيلاريون ، اولمشدر . كىشىشەخانه نك باش راهبى ، بزم بابالردىن
رىنىك دە بويولده ياشامق آرزو ايدوب ايتىدىكىنى صورويور . وبن دە تام اوصىرەدە
سندن مەكتوب آليورم . ت مناسترندە بابا پائيسى يە كىت ؛ بن اوكا يازدم .
هيلاريونك حجرە سنى اشغال ايچون مساعده آل ؟ سن هيلاريونك يىرنى
طوناجىك ايچون دكل ، فقط غرورىكى يىكمك ايچون انزو ايه احتياجك وار .
سنى الله تقدىس ايتسين . »

سەرکەي مرشديك سوزىنى دىكلەدى . مەكتوبى باش راهبە كوسترەرك كىتمك
ايچون مساعده ايتەدى . مالك اولدىنى مختلف شىلرى مناسترە ھە ايتدى و ت . . .
كىشىشەخانه سە كىتدى .

ت . . . كىشىشەخانه سىك منشأى تىجار اولان باش راهبى سەرکەيى چوق سكون
وسادە كى ايله قبول ايتدى ، واونى يالكرى براقدى . حجرە ، طاغك بوكرىنە
قازىلىش بر مغارە نك ايچندە ايدى . هيلاريون اورادە مدفوندى . دىبەدە كى لوجە
هيلاريونك مدفوندى ! مدخلە اك يقين لوجەدە ، ايچندە ياشامق اوزرە دوزە .
لىلىمشدى . اورادە براوت مندر ، بر كوچوك ماصە ، تصويرلر و كتابلرلە دولو
بر راف واردى . بو چىلە خانەيى اورتن قاپونك طيشنە بر كوچوك تىختە تىيىت
ايدلىشى . او تىختە نك اوستە ، كوندە بر دفعە ، بر راهب مناستردىن يەجىك
كەتيردى .

سەرکەي بابا كىشىس اولدى .

۳

سەرکەیک کشیشخانەدە کچیریدیکی ایکنجی سنەنک قارناوالندە ، جوارشەر
 زنکینلرندن قادین ارکک نشئەلی برقافلە برچوق طائلی ، بورەک ییوب برچوق
 شراب ایچدکدن سوکرە تروپقا ایلە کزینتی یە چیقدی . بوقافلە ایکی آووقات ،
 زنکین براملاک صاحبی ، برضابط ودرت قادیندن عبارتدی . قادینلردن بری
 ضابطک قاریسیدی ؛ دیکری ، املاک صاحبک قاریسی ؛ اوچنجیسی ، رکنج قیز ،
 صاحب املاک همشیرهسی ؛ دردنجیسی دە معروف برکوزلکە مالک ، غایت زنکین
 حوپەلقرلە بوتون شەری حیرتە واختلالە ویرن ، قوجەدن بوشائمش برقادیندی .
 هوا آیی ، یول دە برپارکە کچی یکارە ایدی . شەرک اون فرسخ یوقاریسندە
 قافلە دوردی ، ومناقشە یە باشلادی : دونمەلیمی ، دوامی ایتەلی ؟
 قوجەدن بوشائمش قادین ، مادام ماقوو کینا : — پک آیی ، بویول نرە یە کیدیور ؟
 دیهە صوردی .

مادام ماقوو کینا یە یاووقلیق ایدن آووقات : — بورادن اون ایکی فرسخ
 اوتەدەکی « ت . . . » یە کیدرا ! دیهە جواب ویردی .

— سوکرە ؟

— سوکرە مناستردن کچەرک « ل . . . » . کیدەر .

— سەرکە ی بابانک یا شادینی یرەمی ؟

— اوت

— قاساتسکی می ؟ کوزل کشیشمی ؟

— اوت

— افندیلر ، خانملر قاساتسکی یە کیدەلم « ت . . . » دە دیکلەنیرز ، آقشام

یمکی یریز .

— فقط اوه دونمەیز ، وقت قالماز .

— ضرر یوق . کیجە یی قاساتسکی نک یانندە کچیریز .

— حقیقت ، اورادە مناسترک برمهمانخانەسی وار ، هم غایت آیی . بن ما کینک

دعواسنی مدافعە ایتدیکم وقت اورایە کیتەشم .

- خاير ، بن كيجەينى قاساتسكى نك يانئندە كچىرە جكم .
 — خاير ، مادام ، بوتون قدرتكزە رىغما بوكا امكان يوقدر .
 — امكان يوقى ؟ بىخە كىرەرمىسكز ؟
 — پك اعلا ، كيجەينى اونك يانئندە كچىرىرسە كز نەسنە اىسترسە كز !
 — نەسنە اىسترسە كز !
 — سزك طرفكزىدن اويلەمى ؟
 — پك اعلا ، كىدەلم .

آرابە جىلرە شراب وىرلدى ؛ پاستەر ، شىكرلر ، شرابلر احتوا ايدن برقاصە جىكىلدى ؛ قادىنلر كوك درىسى قاپلى بىياض كوركلىرە بوروندىلر ؛ آرابە جىلرە ھانكىسەنك اول كىدە جىكە دائر بىخە طوتوشدى ، و كىچ بر آرابە جىيان اوطورارق اوزون بر قىرباج شاقلاىدى ، آتلىك چىغراقلىرى اوتىدى وقىزاقلىرىغىچىردامغە باشلاىدى .
 قىزاق بر آرز ساللاڭىيوردى ؛ يانئەكى حيوان نشەيلە قوشويوردى ؛ يىكپارە يول سرەتلە قاچىيوردى ؛ آراباجى دىزكىنلى چاقىنچە اويناتىيوردى ؛ قارشى قارشىيە اوطورمىش آووقاتلە ضابط ، قومشولرى ماقووكىنايە صاحباىاپان شىنلر آكلاىيوردى . فقط كوركەنە صىقىچە سارىنمىش اولان قادىن حركەتسىزاوطورمىش ، دوشونىيوردى : « دائىما عىنى شى واك چىركىن شى ؛ قىرمىزى ، پارلاق ، شراب وتوتون قوقولى يوزلر ، عىنى سوزلر ، عىنى فكىرلر ، ھىسى دە اونك اطرافئدە دونويور . بونلر ھىسى مەنۇندىلر ؛ امىندىلر كە بو صورتلە حركەت اىتمك لازمدر ، وبوموجودىتى اولونچەيە قدر بويلە دوام ايتدىرە بىلىلر . فقط بن ياپامىورم . صىقىلىورم . بوتون بونلرى آلت اوست ايدن بر شىئە احتىاجم وار . طبقى ساراتوفدە كز مەكە چىقوب دە دونارق اولندى كى . . . اويلە بر شى اولسە شونلر عىبائە ياپارلردى ؛ نىصل حركەت ايدىرلردى ؟ احتمال آلاچقە ، ھىرى كىندى جاني اىچون . . . بن دە ، احتمال آلاچقە سەنە حركەت ايدىردىم . فقط ، ھىچ اولماز سە ، بن كوزەلم ، اونى بىلىلر . ياشوراھب ؛ اوبونى آكلامازدى ؟ دوغرو دكل . اونلر يالكىز بوشىنى آكلارلر . اوصوك بەاردە ، او عسكىرى مەكتىبلى كى . . . نە قدر دە بودالا اىمىش . . . »

— ایوان نیکولایه ویچ ! دیدی .

— نه آمر ایدیورسکیز ؟

— قاچ یاشنده ؟

— کیم ؟

— قاساتسکی ، جانم ! . . .

— قرقنی کچمش اولمالی .

— پک آبی ، هر کسی قبول ایدیورمی ؟

— هر کسی ، فقط هر زمان دکل .

— دیزلریمی اورتک . بویله دکل . نه قادارده بجریکسزسکیز ! جانم ، داهاه .

داهاه ، هاه ایشته بویله . دیزلریمی صیقمقده فائده سزدر .

بویله جه کشیشخانه نک بولوندینی اورمانه کلدیله .

قادرین ایندی . اونلره ، کیری کیتمه لرینی امرایتدی . اوتنه کیلر بونی اوفکرندن واز

کچیرمه کچالیشدیله . فقط بو ، داریلدی . هپسندن ده ، کیتمه لرینی طلب ایتدی .

دردنجی ییلدر سه رککی بابا عزلت ایچنده یاشایوردی . قرق طقوز یاشنده

ایدی . حیاتی زحمتلیدی . اونی بو حاله قویان پرهیز و عبادت دکلدی ، ایشده

دکلدی ؛ کندیسنگ ده هیچ بکله مدیکی بر درونی جدالدی : شبه و شهوانی آرزو

صانیوردی که بونلر بری برندن آیری ایکی دشمندر ؛ حالبوکه حقیقتده ایکیسی ده

بردر . شبه زوال بولونجه ، همان شهوانی آرزوده زوال بولوردی . فقط کندی

دوشونیوردی که بونلر ایکی آیری شیطاندن عبارتدر ، ایکیسینه قارشیده آیری آیری

جدال ایدیوردی ؛ فقط ایکی دشمنی ده نفسنده دائما برابر اویانیردی . کندی کندی

« اللهم ! اللهم ! نه یه بکایمان ویرمه یورسک ؟ شهوانی آرزو ! اونکله سوه توی آنتون » ده

« سه نتانتوان » ده سائرلری ده مجادله ایتدی . فقط ایمان ؛ اونلرده بو وار ایدی ؛ حالبوکه

دقیقه لر ، ساعتلر ، کونلر اولویور که بن ایمانه صاحب اولمایورم . کناهله دولوا ولدقن

واوندن صرف نظر ایتدکن صوکره کائنات ، کائناتک سحری ، فونی نه

ایچین ؟ ایچین شواغوائی یاراتدک ؟ میل و آرزو ! بو دنیانک لذتلرندن واز کچمکی

ایسته‌مك‌ده ، هیج برشی اولمایان یرده برشی حاضر لامق‌ده بر میل و آرزو دکمیدر؟ «
دیه دوشونوردی . کندینه قارشیده نفرت واستکراه دویاردی . « سفیل ، آچاق ،
سن بر عزیز اولق دیله یورسك ! » دیه کندینه طعن ایتمه‌ک باشلاردی . سوکره
عباده قویولوردی .

بر دفعه‌سنده ، عباده باشلانجه در عقب کوزینه ، مناسترده بولوندیغی زمانکی
خیالی کلاهیله ، راهب لباسیله ، واحتشاملی اداسیله کوروندی . باشنی صاللا دی :
« خایر ، بو دکل ؛ بو بر اغفالدر . بن باشقه‌لرینی آلداتا بیلیرم . فقط نه کندیمی ، نه ده
حق آلداتامام . بن حشمتلی بر آدام دکم ، بن بر سفیل ! » دیدی . جبه‌سنی آچدی ،
دونلی ضعیف باجقلرینه باقدی . سوکره جبه‌سك اتکلرینی ایندیردی و اوزرینه
حاجلر چیقارارق ، وسجده‌یه قاپاندق از بردن دعالر او قومغه باشلادی . دعاسنده :
« بودوشه‌ك بنم تابوتم اولاجتمی ؟ » دییوردی ؛ بر شیطان اوکا فیصلی‌لادی :
« تنها دوشه‌ك بر تابوتمدر ! » یالان ! وخیالا ، وقتيله کندینك متره‌سی اولمش طولك
اوموزلرینی حس ایتدی . تیره‌دی و دعاسنه تکرار باشلادی . دعالری بیتیرنجه
ایچیلی آلدی ، آچدی ، دائما تکرار ایتدیکی و از بر بیلدیکی بر پارچه‌نی بولدی :
« ایمانم وار ، افندم ، اويله قیل که ایمانمجه یاشایم . » اوزرینه محجوم ایدن بوتون
شبه‌لری دفع ایتدی . برشیشی موازنه‌سنی غیب ایتمه‌یه جك صورتده فصل یرله‌شدیرلرسه
بوده ایمانی اويله جه تیره‌ك بر مسندك اوزرینه یرله‌شدیردی ، کندیسیده یانندن
غایت مدبرانه چکیلدی ، تا که اوکا چارپماسین واونی دوشورمه‌سین ! چوجوقکن
از بر او قودینی دعایی تکرار ایتدی : « ربم آل ، آل بنی » ؛ و کندینی یالکز
خفیفله‌مش حس ایتده‌دی ، فقط نشوه‌لشمش ورقیقله‌شمش حس ایتدی . حاج
چیقاردی ، دار برپیکه‌ك اوزرینه قومشمش اوت مندرینه یاتدی ، باشك آلتنه
یازلق قافتاتی قویدی و او یودی . او یقوده بر چغراق سسی ایشیتیرکی اولدی .
بو حقیقتمیدر ، رؤیامیدر بیلمه‌یوردی ، فقط آکسزین قاپوسنه وورولان برضربه
ایله او یاندی . قولاق‌لرینه اینانامایارق قالقدی . ووروشلر تعاقب ایدیوردی .
اوت ، تام کندی قاپوسنی چالیورلردی . برقادین سسی ایشیتدی . « یاربی !

عزیزلرک حیاتنده اوقودینگ شی دوغریمی ؟ شیطان قادین شکلی آلیرمش . اوت !
 بوبرقادین سسی، رقیق ، محجوب ، سحرار برسس . « کندی کندینه : » بووم !
 خاییر ، وهم ؟ بکا اویله کلیور ! » دیدی ، کوچوچک بر محرابک بولندی
 گوشه یه کیتدی . معتاد ، اصولنده برحرکتله دیز چوکدی . اووضعیتده تلی
 وذوق بولوردی . دیز اوستی چوکدی ، صاچلری یوزینی قاپادی ، چیللاق آلتی
 طوبراغه موضوع برکوچوک خالی یه قویدی . (تختهدن روزکار کلیوردی .)
 شیطانی تلقینی یکمکه مدار اولان بردعا — بونک بویله اولدیغنی پهن بابا اوکا
 سویله مشدی — اوقودی . اوقومنه دوام ایدیوردی ، فقط کندینه رغما ،
 طیشاری بی دیکله مک ایچونده قولاق ویریوردی . ایشتمک ایسته یوردی .
 هرطرف سا کندی . برکوشه یه قونمش کوچوک قوغایه دامدین عینی داملار
 دوکولیوردی . طیشاریسی قارا کلقدی ، سیس قاری مظلمله شدیریوردی .
 هرطرف سا کندی ؛ بردنبره ، پنجره نیک یاننده برکورولتو اولدی ، و براق بر
 سس — آنجق سحرار برقادینه عائد اولایلن اوعینی رقیق ، عینی محجوب سس
 — عیسی عشقنه ، بیراقلک کیریم ! » دیدی .

سه رکه ی بابایه اویله کلدی که اولانجه قانی قلبه هجوم ایدیور واوراده
 دورویوردی . نفس آلامایوردی . « حق تجلی ایتسین و دشمنلرینک کافه سی عو
 اولسون ! » دیدی .

— اما بن شیطان دکل که ! سوزلرینی ایشیتدی — حس ایدیلیوردی که سوزی
 تلفظ ایدن دوداقلر کولومسیور — بن شیطان دکل ، بسیط برقادینم ، حقیقی و مجازی
 معناسنده ، یولنی شاشیرمش برکناهارقادین ! (کولدی) اوشویورم و ملجا ایسته یورم ،
 سه رکه ی بابایوزینی پنجره یه یاقلاشدیردی ، فقط جامده لامبانک ایشینی عکس ایدیوردی ؛
 یوزینک ایکی طرفه ایکی آلتی قویدی و باقدی . سیس ، قار ، آغاج ، وایشته ، صاغنده
 او ! . . اوت ، او ، اوزون بیاض توپلی برکورکک ایچنده ، باشنده باشلق ، سحرار ،
 آئی ، قورقش یوزلی برقادین ؛ کندیسینک تایاننده ، واکادوغرو اکیلش ، ایکیسنکده
 باقیشاری تصادم ایتدی و بری برینی طانیدی . بری برلرینی اصلا کورمش دکلردی .
 هیچ بری برلرینه تصادف ایتمه مشاردی ؛ فقط تعاطی ایتدکلری نظرده هرایکسیده

بالحاقه سەرکە، حس ایتدی که بری برلرینه آشنادرلر و بری برلرینی آکلایورلر.
بو باقیشدن سوکره آرتق هیچ شهبهیه محل یوقدی؛ بو، بر ساده، آبی، سحر
و محجوب قادین دکلدی؛ بو، شیطانندی.

— سز کیمسکز؟ نچین کلدیکز؟ دیدی.

قادین، قدرتنک شعوریه :

— آما آچیکدی. اوشویورم. سزه سویلهدم. یولمی غیب ایتدم. دیدی.

— فقط بن بر راهب، بر کیشیشم.

— نه اولورسه کز اولک. آچیک، سز بویه عبادت ایدم رکن، روا کورور.
مبسکز که بن پنجره کزک دینده صوغوقدن اولم.

— لکن بورایه ناصل کلدیکز؟

— اووح! سزی یمم آ. الله رضاسی ایچون، بیراقلک کیریم. تمامیه دوندم!

(قورقنه باشلا یوردی، بوسوزلری عادتا آغلایارق تلفظ ایدیوردی.)

سەرکە پنجره دن اوزاقلاشدی، عیساک دیکنلرله تاجدار تصویرینه باقدی.

حاج چیقارارق ویرلره اکیلرک: « اللهم، افندیم! بکا مدد ایت! اللهم، افندیم،

یتیش امدادمه! » دیدی. کوچوک آرائقه ناظر قاپویه یاقلاشدی و قاپوینی آجدی.

آرائقه سورکویی یوقلادی و اوئی چکمکه باشلادی. قاپونک اوتیه طرفندن

دوغرو آدیم سسلری ایشیتوردی. قادین پنجره دن قاپویه کیدیوردی. بردنبره

« آی، دییه باغیردی. سەرکە آکلادی که مدخلک یاننده بولونان بر کوچوک

سو بیرکیئتیسنه دالمش. آلری تیتیه یوردی. سورکویی چکه میوردی.

— اما بیراقلک کیریم. ایجه ایصلاندم. تیتیه یورم. سز روحک سلامتی

دوشونیورسکز، بنسه همان همان اولدم.

سورکویی چکدی، ماندالی قالدیردی، و حرکتلرینی حسابلامق سزین قاپوینی

أویه قولله دیشارییه ایتدی که، قاپو قادینه چارپدی.

بردنبره قادیئلرله اسکی طرز مکالمه سنی تکرار بولارق: بنی معذور کورک! دیدی.

بو « بنی معذور کورک » ی ایشیتنجه قادین کولومسه دی.

« او قدر قورقونچ دکلش! » دییه دوشوندی .

او کندن کچرکن : — بر شی دکل ، بر شی دکل . بن سزدن عفو طلب ایدهرم . هیچ بر وقت جرأت ایدهمه زدم . . . بواو قدر خصوصی بر حال که . . . او کندن کچمه سنه مساعده ایدهرک ، سهرکی : — « لطفاً ! » دیدی . جوقدن بری دویمامش اولدینی قوتلی بر آبی لوانطه قوقوسی برونه چاریدی . قالدین آرملی کچدی و حجره یه کیردی . سهرکی دیشاریده کی قاپوی اورتدی ، سور کوی سورمه لهدی . وقادینک آرقه سندن کیتدی .

متمادیا ، هم یالکیز ذهناً دکل ، فقط کندینه رغماً دوداقلرینی قییرداتارق : « ابن الله ، افندیم ، عیسی ، بن کناهکاره مرحمت ایت ! افندیم ، بکا آجی ! » دیوردی . قالدینه : — کیریگز ، رجا ایدهرم ! » دیدی .

قالدین اوطه نك اورتیه سنده ایدی . صو دوشمه یه داملا یوردی . اوده او کادالمش باقیوردی . کوزلری کولویوردی .

— عزلتکیزی بوزدیغم ایچین بنی عفو ایدک ، فقط باقیک نه حالدیه بولویورم . باشمه بوایش کلدی ، چونکه ترویکا ایله بر کزینتی یاپدق و بن ادعا ایتدم که « وورو بیووقا » دن شهره یالکیز وارا بیلیرم . فقط یولده غیب اولدم ، شاید سزک مکانکزه ده راست کلمه سه یدم . . . دییه یالان سویله مه که باشلادی .

فقط مخاطبک چهره سی اونی اور کوتیوردی . سوزه دوامه قادر اولامایارق صوصدی . قالدین اونی بوسبوتون بشقه دورلو کوره جکفی ظن ایدیوردی . کندی تصور ایتدیکی قدر کوزل دکلدی . فقط قالدین اونی کوزل بولویوردی : صاچلری آغارمش ، لوله لوله ؛ صاقالی ، اینجه ، دوز برونی ، قارشیه باقدینی زمان کومورکی یانان کوزلری اوکا تأثیر ایدیوردی .

سهرکی کوردی که قالدین یالان سویلیور .

کوزلرینی اُکهرک وقادینه بر نظر آتارق :

— یا ، بویله ! دیدی . بن یانده کی اوطه یه کچرم ، سزده ، بورایه یرله شیک !

کوچوک لامبانی آلدی ، شمع دانی یاقدی ، وقادینی یردن سلاملا یارق بر بوله

ایله آریئش کوچوک آرافه کچدی. قادین ایشیتدی، اوراده سهرکە ی بر شئلری قیملداتیوردی. کولومسه یه رک: «احتمال بکافارشی تحصن ایدیور!» دیه دوشوندی سور سوسلی بیاض کورکنی چیقاردقن صوکره صاحجرینه ایلیشیک باشلغنی واونی ساران اورتوی چیقاردی. پخیره نک اوکنده ایکن قطعاً ایصلانمش دکلدی. صرف سهرکە ی ایجری یه آلسین دیه اوزمان بویه سویله مشدی. فقط قاپینک یاننده حقیقتاً صویه یاتمشدی، وصول باجانی بالدرینه قدر ایصلانمشدی؛ آیاق قابیسنه سو دولمشدی. یالکیز بر خالیه اوتولو تخته نک اوزرینه اوطوردی و آیاق قابیلرینی چوزمکه باشلادی. بو حجره اوکا سحرار کوروندی. اوچ آرشین اکنده و دورت آرشین بوینده اولان بو کوچوک اوطه بر آینه کبی واضحدی؛ ساده جه اوزرنده اوطوردینی یاتاغی، یاتاغک اوستنده کتابلریله بر زافی، وکوشده بر محرابی احتوا ایدیوردی. قابویه چپویلر چاقیلیدی، اوچپویلره کندی کورکیله برده راهب جهسی اصیلمشدی. محرابک اوستنده عیسانک دیکن تاجلی بر تصویری اصیلدی، اوکنده ده کوچوک بر قنديل یانیوردی. تنف بر زیتون یاغی، ترووطوپراق قوقوسی اوطه یی بورومشدی. هرشی، بوقوقو بیله قادینک خوشنه کیدیوردی. اونی بالخاصه آیاقلری اندیشه یه دوشوریوردی. کولومسه مکدن فارغ اولمایارق، وغایه سنه ایردیکندن زیاده، کوردیکی کبی شوسحرار، شایان حیرت، غریب، جاذب آدمی تشویش ایتدیکنه سهوینه رک عجله عجله آیاق قابیلرینی وچورابلرینی چیقاریوردی. کندی کندینه دیدی که: «بکا درحال قاپوی آچادی؛ پک اعلا بو بر فلاکت دکل!»

— سهرکە ی بابا! سهرکە ی بابا! سزی بویه می چاگیرلر؟

طاطلی بر سس: — نه یه احتیاجکیز وار؟ دیه جواب ویردی.

— انزوا کزی اخلال ایتدیکم ایچون، رجا ایده رم، بنی عفو ایدک، فقط حقیقتاً بشقه دورلو یاپامازدم. خسته دوشه جکدم. وحتی حالاده بیلمه یورم. . . . صبر صیقلام، آیاقلرم دونمش. . . .

طاطلی بر سس: — بنی عفو ایدک، سزه هیچ بر خصوصه فائده م دوقونا ماز.

— دنیاده هیچ بر شیئه مقابل سزی تمجیز ایتمه زدم . بن یالکز خبره قدر قالا جنم .

جواب ویرمه دی ، وقادین ایشیتدی که بابا ایچریده بر شیئر ، ظاهر بر دعا میریلدا یوردی .

قادین کولومسه یه رک : — بورایه کیرمه جکمیسکز ؟ سزه بونی سورویورم ، چونکه قورونمق ایچون صیونمغه احتیاج وار . « دییه صوردی .

سه رک کی بابا جواب ویرمه دی ، بولمه نک اوتیه طرفده یکنسق برسله دعالرینی اوقومغه دوام ایدی یوردی .

قادین ایصلاق بوتینلرینی زحمتله چیقارارکن : « اوت ، ایشه بر آدم ! » دییه دوشوندی . بو طینک برینی چکیور ، چیقارمغه موفق اولامایوردی . بو ، اوکاتخف کوروندی . بلیرسز بر صورتده کولمکه باشلادی . فقط بابانک ایشیتدیکنی ، وبالخاصه بو کولوشک اونک اوزرنده ایسته دیکی تأثیری یاپاجغنی بیله رکدها یوکسک کولدی . وشن ، طیبی ، ائی کولوش کشیشک اوزرنده بالخاصه قادینک بکله دیکی تأثیری یاپدی . « اوت ، بویله بر آدم سه ویله بیلیر . اوساده ، کبار سیما و کوزلر ، وابستلا ایله میریلدادیغنی بر قاچ دعا ! » دییه دوشوندی . ونهایت آیاق قابیسی چکوب چیقارمغه موفق اولوب چورابی ده چیقارمغه حاضر لانیرکن کندی کندینه : « بز قادیئر آلداتیلماز . یوزینی پنجره یه یاقلاش دیروب ده بنی کورنجه آکلادی ، و بنی طانییدی . کوزلرنده آرزو واشتها پارلادی و کوزلرنده قالدی . بنی سهودی و آرزو ایتدی . اوت آرزو ایتدی . » دیدی . فقط باغلرله طوتدورولمش اوزون چورابلرینی چیقارمق ایچون اتکلرینی قالدیرماسی ایجاب ایدی یوردی . اوتانیدی و : — « کیرمه ییک ! » دیدی . فقط دیوارک آرقه سنده هیچ بر جواب یوقدی ، منتظم فیصلتی دوام ایدی یوردی ، برده حرکت کورولتوسی دویولیوردی .

« احتمال ، یره سجده ایدی یور ! » دییه دوشوندی . فقط ایصلاق چورابلرینی چیقارر ، و آیاقلرینی آلتیه آلارق یاتاغه اوطورورکن کندی کندینه : « ضرر یوق ، بن اونی دوشوندیکم کبی اوده بنی دوشونیور . عینی حسله بوباجاقلری

دوشونبۇر. « دىدى. اللرىلە دىزلىرىنى سىقارق، و آ زمدت دوشونبىللى دوشونبىللى
اوكنە باقارق اوطوردى قالدى. « فقط بوراسى بر چول، وھىچ بر زمان ھىچ
بر كىمە بورادە نە اولدىغى بىلمەزا! »

قالقدى، چورابلىرىنى صوبايە دوغرى كوتوردى، واونلرى خصوصى برطرزە
انشا ايدىلش صوبانك آغزىنە آزدى. صوكرە يالين آياق خفيف خفيف يورويەرك
ياتاغك اوزرىنە دوندى، و آياقلىرىنى آلتە آلارق تكرر اوطوردى. ديوارك اوتە
طرفندە ھرشى سكون بولمىدى. بويندە آصىلى كوچوك ساعته باقدى. ساعت
ايكىدى. « بزمكىلر اوچە دوغرو كلە جكلردر! » بر ساعتى واردى. دھا فضلە
دكل. . . « نە! بن بورادە ياپا يالكنزىمى قالاچىم! نە صاچا! ايستەم. اونى
چاغىرىم. »

— سەرکەى بابا، سەرکەى بابا! سەرکەى دىمىتريەويچ! پرەنس! قاساتسكى!
قاپونك آرقاسندە سكوت حكمراندى.
قادىن مضطرب بر سسلە: — دىكلەيىك. بو، غدارلقدر. احتياجم اولماسايدى
سزى قطعاً چاغىرمازدىم. خستەيم. نەم وار بىلمەيورم. « دىدى.
ياتاغك اوستە دوشەرك: — اووف! اووف! « دىيە اىكلەدى.
و، تحف شى، كندىنى حقيقتاً مضطرب حس ايتدى. ونوبت رعشەلرى
اونى صارصدى.

— دىكلەيىك! امدادىمە كليك. نەم وار بىلمەيورم. اووف! اووف!
انوانى چوزدى، كوكنى آچدى، چىلاق قوللىرىنى دىرسكلربنە قدر
آيىردى:

— اووف! اووف!

بوتون بومدت ظرقندە، سەرکەى حجرەسنە التجا ايتىش، دعا اوقويوردى.
آقشامك بوتون دعالرىنى اوقودىغندن، شىمدى، كوزلىرى برونك اوجنە
دىكىلمش، آياقدە حركتسز دورويور. « ابن الله، افندم عيسى، بكا مرحمت
ايت! » خطابى تكرر ايدىيوردى.

هېسنى ایشیتتمشدى. اثوابىك ايبك خیشیتىسىنى ، طوپراغىك اوستده جیلاق
آياق آدیملرىنى ، قوللىرىنى و باجاقلىرىنى اوغوشلىرىنى ایشیتتمشدى . حس ایدیوردی که
ضعیفدر ، و بر دقیقه دن بر دقیقه به دوشه بیلیر . اونك ایچون دورمادن دعا ایدیوردی .
آردینه دونمکسزین یورو مکه محکوم اوماصال قهرمانىك دویدىنى شینه بکزر
برشى حس ایدیوردی . بویله جه دیکله یور و حس ایدیوردی که تهلكه ، هلاك
اوراده ، کندیسند ، اطرافنده در ، واوندن آنجی اوکا بر لحظه بيله باقامقه
قاچا بیلیر . بو ائناده قادین :

— دیکله يک . بو ، غدارلقدر . ئوله بیایرم ! « دیوردی .

« اوت ، کیده جکم ، فقط بنده بر ایله زانیه تماس ایدرکن او بری ده
قیزغین بر اسقره اوستنده طوتان اوزاهد کبی یاپاجم . »

فقط اسقره یوقدی . اطرافنه باقیندی . لامبا ! بر پارماغنى علوك اوسته
اوزاتدی ، و آپی اوزون مدت اضطراب چکمه که حاضر لائق ایچون قاشلىرى جاتدی .
اوکا اويله کلیوردی که هیچ برشى حس ایتمه یور . فقط بردن بره ، حتی آغریسى
وارمی یوقى ، و آغرىنىک نه اولدیغى بيله فرق ایتزدن اول بوتون وجودی یوزولدی
والى صاللا یه رق اوزا قلاشدیردی . « خایر ، یاپامایاجم . »

— الله رضاسی ایچون کلیکز ! ئولویورم ! اووف ! بونه در بو ! دوشوب
ئوله جکمی یم ؟

— کلیورم ! دیدی .

قاپوسنى آچدی ، و اوکا باقمسزین اوکندن کچرک ، اودون یاردینی دهلیزه
کیتدی . اوزرنده اودون یاردینی طومروغى و دیواره دایالى بالطهینی یوقلا دی .

— شمى ، دیدی . وصاغ ایله بالطهینی آلاق صول النک شهادت
پارماغنى طومروغىك اوسته قویدی . وبالطهینی ایندیره رك ایکنجی بوکلو منک
آلته ووردی . پارماق اودوندن دها قولای ایرلدى . و دوشرکن کرى به دوندى ،
طومروغه چارپدی و طوپراغه یووارلاندی . سه رکى بابا آغریدن اول کورولتونی
حس ایتدی ، فقط کندینه کله جک قادار وقت بولامادن اول یاقیجی بر آجی و آقان

قانك ايلقلىغنى حس ايتدى . جەسنى پارمىك پارچەسە دولادى ، اوتى وجودىنە
باسدى ، وحجرە كىرەرك قادينك او كندە دوردى واوكا ياواشجە :
— نە كز وار ؟ دىيە سوردى .

قادين كشىشك صارارمش يوزىنە باقدى ، صول يئاغىك بر تىترەيشنى فرق
ايتدى ، بردن برە حجاب دويدى . سىچرادى ، كوركىنى آلدى وصاريندى .
— اوت ، اضطراب چكىورم ... صوغوق آلدەم ... بن ... سەرکەى بابا ،
...

سەرکەى بابا ايچندە طاتلى ونشەلى برايشىق پارلايان كوزلرىنى قادينە دىكدى .

— عزيز همشیره ، نىچون لايموت روحتى غىب ايتىك ايستەك ؟ ميل وآرزولر
دىيە كىرمەلدر ، فقط حيف او انسانە كە اونك أيله كىررلر . حقە دعا ايت ، بىزى
عفو ايتىن .

قادين اوتى دىكلەيور واوكا باقيوردى . بردن برە داملا داملا يره دو كولن
برمايەك سىنى ايشيتدى . راھە باقدى وقافتانىك اوزرنده الندن آقان قانى
كوردى .

— الكزه نە يادىكز ؟

دويمس اولدينى كورولتوي خاطرلادى . ولامبايى آلارق دهلزە قوشدى .
طوبراغك اوستندە قانلى پارماغى كوردى . راھىدن دھا فضلە صارارمش بر حالده ،
اوکا برشيلر سويلەمك ايچون كرى يە دوندى . فقط او اصولجە حجرەسە كچدى
وآرقاسندن قابويى اورتدى .

— بنى عفو ايدىكز ، بن كناھمدن كندىمى نصل قورتارايىم ! ديدى .

— دفع اول .

— برايقىز يارا كىزى صارايىم .

— دفع اول بورادن .

على العجلە وسس سىزجە كىندى . تماميلە حاضر ، كوركىنى كىمش ، اوطورويور ،

ونكلە يوردى . دىشاريدن برچىنغراق كورولتوسى كلدى .

— سەرگەي بابا ، بنى عفو ايدىكز .

— كيت ، سنى الله عفو ايدر .

— سەرگەي بابا ، حياتى دە كىشىدىرە جكم ؛ بنى ترك ايتەيكز .

— دفع اول .

— بنى عفو ايدىكز و بنى تقدیس ايدىكز .

بولەنك آره سندن شو سوزلر ايشيتىلدى .

— أب ، ابن ، روح القدس نامنه .. دفع اول ...

قادين هيچقرا هيچقرا حجرەدن چىقدى . آووقات اوکا قارشىچى كلدى .

— بك اعلا ، ياپاجق برشى يوق ، بن غيب ايتدم . نرەيه يەنە جىككز ؟

ديدى .

— نىچە مساوى .

آرابەنك ايچنە اوطوردى ، و ، آوہ قادار ، بر تك سوز بىلە سويلەمدى .

بر سەنە سوكرە ، اودە مناسترە كىردى . اورادە ، آره صرە كندىنە مكنوب

يازان كشىشك اداره سى آلتندە سرت بر حيات ياشادى .

سەرگەي بابا كشىشخانە سەندە يدى پىل داھا ياشادى . اوللرى ، كندىنە

كتىرىلن بر چوق شىشى قبول ايدەردى : چاي ، شكر ، بياض ا ملك ، سوت ،

البسە ، اودون . . . فقط زمان ايلرلە دىكە هر فضلە شىشى رد ايدەرك ، كىتكە

داھا خشىن ياشايوردى . بوسورتلە ، يالكز هفتەدە برسيام اكەدن بشقە هيچ بر

شى قبول ايتەمكە باشلادى . كندىنە نە كتىرىلرسە ، زيارتە كلن فقرايە داغيتىردى .

سەرگەي بابا بوتون زمانى حجرە سەندە عبادتە ، ياخود كىتكە چوغالان زيارتچىلرلە

صحبت ايتەكلە كچىرردى . سەرگەي بابا سەندە آنچق اوچ دفعە كليسا يە كىدەردى .

وحجرە سندن يالكز محتاج اولدىنى صوواودونى آرامق ايچون چىقاردى . بوچالک

بشنجى سە سندن سوكرە دركە مادام ماقووكينا ايله بوحادە كچمشدى . ودرحال

جملە عالم قادينك بوزيارتەدن ، بوزيارتك اوزرندە حاصل ايتدىكى دە كىشەكلەدن

واونك دە مناسترە كىرمە سندن خبردار اولدى .

اوتارىخىدىن اعتباراً سەرکەڤى بابانىڭ شەرتى بويومكە باشلادى. زاتىرلىرى كىدە چوغالدېلر؛ بىر راھب اونىڭ ھىجرەسى يانە يىرلەشدى، بىر كوچوك كلىسا ايله بىر مەھمانخانا انشايتىدىلر. سەرکەڤى بابانىڭ شەرتى، دائىما اولدىنى اوزىرە افغانى مبالغە-لاشدىراق، كىت كىدە يايلىوردى.

اونىڭ زيارىتە اوزاقلردن كەلمە، وشفاياب ايتدىكى روايتى اوزىرىنە اوڭاخستەلر كىتىرمەكە باشلايولرلردى. ايلك شفا، عزىلت حياتىڭ سىزنىڭ سەسى ظىرقىدە واقع اولدى. بۇ، اون دىرت ياشىدەكى بىر چوغوغىڭ شفا بولماسى ايدى كە آناسى اوچوجىنى سەرکەڤى بابايە، اللرىنى باصسون دىيە كىتىرمىشى. بىر خستەنى ئاى ايتىڭ فەكرى ھىچ عقلە كەلمىشى. بويىلە بىر دوشونىچەنى بويىڭ بىر غىرور كىناھى تلىقى ايدەردى. فقط اوغلنى كىتىرن آنە اوڭا يالواردى، آياقلىرىنە قاپانارق ئىچىن بشقەلرىنى شفاياب ايتدىكى خالە اونىڭ اوغانى ئاى ايتەدىكىنى سوردى؟ قادىن اوڭا عىسى نامە نياز ايدىيوردى. سەرکەڤى بابا قادىنە يالگىز حقك شفا وىرەبىلەجكنى سويىلەنچە قادىن اوڭا يالگىز ئانى اوغلنىڭ اوستە قويوب دعا ايتەسنى ايتەردى. سەرکەڤى بابا رد ايتدى ۋە ھىجرە سەنە كىردى. فقط ايرتسى كون (صوك بەاردى و كىچەلر آرتق صوغوقدى)، صو آرامق اىچون ھىجرە سەندىن چىقىدىنى زمان، قادىنى تىكرار اوغىلە - اون دورت ياشلىرىدە صولوق بىر اوغلان چوجوق - كوردى وعىنى استىخاملىرى ايتىتدى. سەرکەڤى بابا غىرەادل ھا كىڭ قىسەسنى خاطرلادى، ۋە ھى نە قدر شەمدى يە قدر رد ايتەسنى لازىمكەلىكىدىن شەھىيە دوشمەش ايدىسەدە، قرار روخندە وجود بولاسى يە قدر دعا ايتدى. بوقرار شوايدى كە قادىننىڭ رجا سە موافقت ايتەلىدى. ايمانى اوغلنى قورتارا بىلىردى، و كىندىسى، سەرکەڤى بابا، بوخصوصە آنىچق من طرف الله مەنئە بىر آلتدى. و آنە يە دوشىرە ايلرىلە يەرك سەرکەڤى بابا اونىڭ آرزوسى اسعاف ايتدى. ئانى چوجوغىڭ باشنە قويىدى و دعا يە باشلادى.

آنا اوغىلە ۋە بىر كىتدى، بىر آى سوكرە چوجوق شفا بولمىشى. او زىمەن، - شەمدى اونى تەسبە ايتەكلىرى ۋە ھەلە - عزىر سەرکەڭ شفا وىرىچى قدرتى

اطرافه يايىلدى. اوزماندن اعتبارآ، هفته كچه دى كه خسته لر سهركى باباي بولمى
كله سين؛ سهركى باباده بر قسمنى رد ايمه دىكى ايچون ديك رلر ينى رده ده جى سارتى
يوقدى. آلنى قويور و دعا ايدييوردى. بويله بر چوقلرى شفا بولمىدى. وسهركى
بابانك شهرتى كيتدكجه شايع اولويوردى. بويله جه يدى سنه مناسترده، اون اوچده
عزىلت ايچنده چكى. سهركى باباده بر اختيار ظواهرى واردى، صقالى بيض
واوزوندى؛ فقط، صاچلرى سىرەك اولمىله برابر حالاسياه و قيوريم قيوريمدى.

۵

سهركى بابا بر چوق هفته كندىنى ترك ايمه ين برتك فكرله ياشادى: كندى
كندىنىك دكل، فقط مناستر رئيس روحانىيله باش راهبك كندىنى قويمىش اولمىنى
شوو ضعيتته مطاوعتكار اولمىله ايمى ايدييوردى؛ بوفكر، اون درت ياشنده براوغلان
چو جوغل شفا ياب اولماسدن صوكره باشلامىدى، واوزماندن برى، هر آى، هر
هفته، هر كون سهركى حس ايدييوردى كه درونى حياتى خراب اولويور و برينه
ظاهرى حيات قائم اولويور.

بو حال، اوكا عادتاً كندىنى حياتدن دوندورمىشركى كلييوردى. سهركى
كورويوردى كه كندىسى مناستره زائرلر ايلك ايدييچىلر جلى ايچون بر واسطه ده،
وبونك ايچون مقامات رهبانيه اونى اك زياده فائده سى دوقوناييله جكى شرائط ايچو
قويمىقدملر... مثلاً، اوكا آرتق چاليشمق امكانى ييراقيلمايوردى. نيه احتياجي
وارسه و يرييورلردى، واوندن، كندىسى كورمكه كلنلرى رد ايمه سنى طاب
ايدىيورلردى. كندىسە راحتق اولسون ديه ده، قبول ايدم جكى كونلرى تثبيت
ايتمىلردى. اوزرينه ازدحامله كلن زائرلر اونى ده و يرمه سين ديه، كلنلرى تقدىس
ايدم بيله جكى مقامى بر مانعه يله چه و يرمه رك انسانلر ايچون بر قبول اوطه سى حاضر
لانمىلدى. شخصنك انسانلره لازم اولمىنى، كندىسى كورمك آرزو ايدنلره
عيسانك عشق قانونه رعايت ايدم رك كوزو كمكى رد ايدم ميه جكى، ردى غدارلق اولاجنى
سويله ندىكى زمان راضى اولماسى قابل دكلدى؛ فقط كندىنى بو حيا ته سوق ايدىلكه ييراقدكجه

حسن ایدیوردی که باطن ظاهر اولویور، روحده پیکارک قاینای قورویور، و بویا پدینگی
کیت کیده حق ایچون دکل انسانلر ایچون یاپیور . برو عظمی ایدیور ، زائرلی
تقدیمی ایدیور، حیاتلرینک استقامتی حقده انسانلر نصیحتی ویریور، یا خود
تأید ایتدکلری اوزره شفایاب ایدرک ، یاده سوزله امدادینه یتشدیکی انسانلرک
شکرانی می دیکلیور، بونلره سهوینمکدن، افعالنک نتایجی ، انسانلر اوزرنده کی
تأثیرینی دوشونمکدن کندینی منع ایده میوردی .

دوشونیوردی که کندیمی حرارتلی بر آله ودر، و بونی نه قدر فضله دوشونورسه،
او قدر فضله حسن ایدیوردی که کندی ایچنده یانمقده اولان حقیقتک الهی ایشینی
سونیور . « یاپدینم شیلردن نه قدری حق ایچون ونه قدری انسانلر ایچوندر؟ »
بوسوال اونی بلا انقطاع تعذیب ایدیور، و اوکا اصلا جواب ویرمه که قادر اولامیور،
دها دوغریسی قرار ویره میوردی روحنک عمقده حسن ایدیوردی که بوتون حق
ایچون اولان فعالیتی یرینه شیطان، انسانلر ایچون اولان فعالیتنی اقامه ایدیور .
بونی حسن ایدیوردی، زیرا اولجه ازواسندن آریلق اونک ایچون نه قدر زحمتلی
ایدیسه ، شمدی ده ازها اوکا آغیر کلیوردی . زائرلر اونی یوریوردی ، فقط
اونلری قبول ایتدیکندن دولایی روحنک محرمیتده بختیاردی و اطرافنده کی مدخلردن
سهوینوردی . بعض دقایقه لرده بر یانه صاووشمنه ، کوزدن نهان اولمنه قرار
ویرمشدی . حتی هر شیشی بوکا کوره تنظیم ایتمشدی . کندینه بر کویلی کوملکی،
بر بانطالون ، بر قافتان و بر باشلق حاضر لامشدی . بوشیلره ، - بونلری
کندیسندن ایسته یه جکله ویرمک ایچون - لزومی اولدینگی ایضاح ایتمشدی .
نصل کیه جکنی ، صاچلرینی که جکنی و صاووشا جفنی دوشونه رک اونلری
حجره سنده صاقلایوردی . اولا تره نه بینه جکدی ، شمندوفرله اوچوز فرسخ
کیده جک ، و صوکره یایا یورویه جک و کویلرده دیله نه جکدی . نصل دیله نه جکنی،
کندیسنه نه ویردکلرینی ، کیجه نی زره لرده کچیردیکنی او کر نمک ایچون بر عسکر دن
سوردی . عسکر اوکا زره لرده وهانکی زمانلرده دها نمونیتله پاره ویردکلرینی ،
و کیجه لری کندیسنی دها قولایلقله زره لرده قبول ایتدکلرینی اوکا او کرتدی .

سەرکەیی بابادە بویە پامق ایستەدی . حتی بردفە کێجەلین کیندی ، گێمکە
حاضرلانیدی . فقط بیلەمە یوردی ، هانکیسی دها اینی ایدی : قالمقی ، کێمکی
اولجە قرارسزدی ، سوکرە قرارسزلفی بکیدی . آلیشیدی . وشیطانە تابع اولدی .
یالکز کویلی البەسی اوکا بوفکرلری و بو حەلری خاطرلاتیردی .

کندیسی کورمکە کلن انسانلرک عددی کوندن کونە آرتیور ، و کندیسی
معناً تقویه ایتک وقاچق زمانی دە کیت کیده آزالیوردی . بعض دفعە کندی کندی
دیردی کە اوزرندە و قتیله برمنبع بولونمش اولان بریرە شیه اولمشدی : « ایچە
برقاینق منعی بندن اولجە یاواش یاواش آقاردی . بو ، حقیقی حیاتی ، وقتاکە
اوقادین بنی میللرە رام ایتدی . » (اوکیچەیی ، شمدی آنیەس آنا اولان قادینی
دائماً هیجانلە خاطرلایوردی .) « اوقادین بوصاف صوینی طاممشدی ، فقط او
زماندن بری صویک آقاجق وقتی یوقدی . ووصوامشدر کلیورلردی ، واو سودن
آلمق ایچون بری برلرینی ایتوب قاقیورلردی . واو صوینی بولاندرمشلردی ،
یالکز چامور قالمشدی . » نادر سکون دملرنده سەرکەیی بابا بویە دوشونوردی .
فقط اک عمومی حالی یورغونلق ، و بو یورغونلق سببیلە کندیسە قارشى رقتدی .
ایلك بهارده ، « مەرزو پانتوت » ک عرفەسندە ایدی . سەرکەیی بابا ، حجرەمک
یانندە کی کلیساسندە ایکندی وقتی آیینی اجرا ایدیوردی . ایچریدە کلیساک
آلابیلەجکی قدر ، یکریمی قدر انسان واردی . بونلر یالکز کبار ذوات الە
زنکین تاجرلردن عبارتدی . سەرکەیی بابا هر کسی کیرمکە براقیردی . فقط انتخاب ، ذاته
مربوط و مناستردن کشیشخانەسە هر کون کوندردکلری راهب طرفندن یاییلیردی .
تقریباً سکان قدر کیمسە ، هاجیلر ، بالخاصە قادینلر دیشاریدە ، سەرکەیی
بابانک چیقماسنی و تقدیس ایتسنی بکلە یوردی . سەرکەیی بابا آیین اجرا ایدیوردی .
سلفنک شهرتی تغنی ایدرک چیقدینی زمان ، سندەلەدی . وشاید آرقاسندە بولونان
برتاجرلە دیاقوسلق وظیفەسنى کورن بر راهب طوتماسالردی دوشەجکدی .
— نه کز وار ؟ سەرکەیی بابا ! عزیز بابا ! آم ! یارینی ! .. بر جاشیر کی
بیاض « دیه برقادین سنی دیولدی .

فقط سەرکەى بابا درحال کەندىنە کەلدى ، وچوق صارارمش اولقلە برابر تاجرى ودياقوسى يانە ايتدى . وتغنىيە دوام ايتدى . دياقوس سەراپيون بابا ، وداثما كەشەخەنەك يەنە ياشايب سەرکەى بابايە باقان براقدين ، صوفيا ايوانوونا عبادتى كەسەسى اوندن رجا ايتدىلر .

سەرکەى بابا بىق آلتەنن آنجىق كولومسەيەرك وعبادتى انقطاعە اوغراآمادن : — « برشى يوق ، برشى يوق ! » ديدى . « عزيزلر بويلە ياپارلر ! » دىيەدوشوندى . عىنى زماندە ، كەندىنى طومش اولان صوفيا ايوانوونا ايلە تاجرك ، آرقە - سندن :

— اللهم مقدس ملكي ! ديدكلرينى ايشيتدى .

اونلرك توصيەلرينى دىكلە مكسزىن عبادتە دوام ايتدى .

يەكەن اينيشە قاقيشە ، ھېسى دەليزدن كوچوك مەبدە كىردىلر ، سەرکەى بابادە ، كەرچە قىسە كەرك ، فقط آيىنى اكال ايتدى . عبادت بىتەر بىتمز سەرکەى بابا اورادە بولونانلرى تقدىس ايتدى ، مغارەكە مدخلى يەنە بولونان برقرە آغاجك آلتە كلوب اوتوردى . دىكلە نەك ، تازە هوا تنفس ايتەك ايسەيوردى . حس ايدىيوردى كە بوكا احتياجى واردر ؛ فقط ھەن چىقمش چىقامشدى كە خلق غلبەلنى اوندن تقدىس ، نصيحت وامداد ايسەيەرك اوزرىنە آتەلدى . آرالرنە مەماديا برمقدس مقامدن برمقدس مقامە ، برمىرشدن برمىرشدە بوروين وھرمقدس مقامك ورمىرشدك حضورندە جوششە كلن ھاجىلر واردى . سەرکەى بابا بوعدى ، صنمى ، واك آز زاھد انموزجى طانىردى . بونلرك چوغىدە او حياتى عادتەنن اوصامش متقاعد عسكەرلەرن ، ھەن ھېسىدە ايچن ، وتەيش ايچون ماستەرن ماسترە آوارە وسرسرى دولاشان سفىل اختیارلەرن عبادت ھاجىلردى . خود اندىش شفا دىلەكلرلە ياخود : برقىرك اولنەسى ، بردكانك كىرالانماسى ، برطوپراغك ساتون آلمانسى ، برىچك كىناھەنن تېرەسى كېاك عملى ابلەرە قرار وىرمك ايچون نصيحت طلبىرلە عادى كويلىلر وكويلى قادىنلرى واردى . سەرکەى بابا بونلرك ھېسى چوقدن برى بىليوردى ، وبوشىلر كەندىنى

علاقه دار ایتمزدی . بیلوردی که بو آداماردن یکی یرشی او کره نه جک دکلدی ؛
 و بونلر اونک اوزرندده هیچ بردینی خسی دعوت ایتمزدی . فقط تقدیس ،
 سوزلرینه احتیاجی اولان و تقدیسنک ، سوزلرینک کندیسنه بک قیمتی کلدیکی
 بوغلبه لنی کورمکدن خوشلانیردی . بونک ایچوندرکه بوغلبه لفدن هم یورولمیشدی ،
 همده بوغلبه لقی اوکا خوش کلیردی . سهرایون بابا ، « سهرکه ی بابا یورغوندره
 دییه اوغلبه لنی قوومغه باشلادی . فقط سهرکه ی بابا ایچیلک : « اونلری (چو جقلری)
 بکا کلکدن منع ایتمه یک » سوزلرینی خاطرلایه رق و بو خاطره ایله جوشه کلرک ،
 بو آدم لری راحت براقاسنی سهرایون بابایه امر ایتدی . آیاغه قالدی ، انسانلرک
 صیقیشیق صیقیشیق دوردقلری مانه یه یاقلاشدی ، اونلری تقدیسه باشلادی و سواللری
 ضعیفانی کندیسینه ده متأثر ایدن - بر سسله جواب ویردی . هیسنی قبول ایتمک
 آرزوسنه رغماً بوکا قادار اولامادی . یکیدن کوزلری قاراردی ، سنده له دی
 و پارمقلغه طوتوندی . یکیدن حس ایتدی که بوتون قانی بیتنه هجوم ایدیسور ،
 اولا صاراردی ، صوکره قیپ قیرمزی اولدی .

— اوت ، بالبداهه یارین اولاجق ، بو کون قدرتم قالمادی ! دیدی و عمومی
 تقدیس ایدهرک پیکه یه یاقلاشدی . تاجر اونی یکیدن طوتندی ، و ، قولندن
 طوتارق اوطورتدی !
 غلبه لنگ ایچنده :

— بابا ! عزیز بابا ! بز براقا ، بزى سنسز پریشان اولورز « دیورلردی .
 تاجر سهرکه ی بابایی ، قره آغاجک آلتنده ، پیکه یه اوطورتجه بر ضابطه
 مأموری طورى طاقیندی ، انسانلری قوغمق ایچون قطعیتله اوطرفه کتدی .
 کرچه غایت پستدن قونوشیوردی ، او یله که سهرکه ی بابا اونی ایشینه میوردی ،
 فقط تاجر قطعیتله وقابا برادا ایله : « صاوولک ، صاوولک ! سزی تقدیس
 ایتدی یا ! دهانه ایسته یورسکز ؟ هایدین ! یوقسه دوکه جکم ! ایی ، اعلا !
 نه ؟ هه ی ! سن ، قوجه قاری ، دفع اول ، دفع ! نریمه کیدیورسک ؟ سکا
 دیدیلرکه بیتدی ... یارین ، باقالم ، فقط بو کون بیتدی . »

بر اختیار قالدین :

— عزیز بابا ! بزه ساده بر نظرات ! دیدی .

— سکا نظری بن شمدی آتارم ! بزه کیدیورسک ؟

سهرکی بابا ، اختیارک خیلی خشین داوراندیغنی فرق ایدهرک ، محافظ بابایه خفیف برسسله ، خاکی قوغماماسنی سویلیدی . سهرکی باباده بیلیوردی که تاجرینه اهالی پی قوغاجقدر ؛ یالکز قلوب دیکه نمکی ده آرزو ایدیوردی ، فقط آئی بر تأثیر براقق ایچون بونی سویله مک اوزره محافظ بابایی کوندردی .

تاجر دیدی که :

— یک اعلا ، یک اعلا ! بن اونلری قوغمایورم . یالکز اونلردن رجا ایدیورم . بر آدمی تولدورمکدن خوشلانیورلر ؛ هیچ مرحمتلری یوق ، یالکز کندیلرینی دوشونیورلر . اولاماز ! سکا دیورلر که چکیل کیت ! یارین ! — وهرکی قوغدی .

تاجر بویله بر غیرت صرف ایدیوردی ، چونکه خلقی ایجیتوب اداره ایتمک ایسته یوردی . ودها باشلیجه سی کندینک سهرکی بابایه احتیاجی واردی .

بکاردی ؛ خسته ، اولنمه مش بر قیزی واردی ؛ اونی بیک درت یوز فرسخ اوتهدن سهرکی بابایه کتیرمشدی ، سهرکی بابا شفایاب ایتسین دیه . . قیزینک خسته دوشدیکی ایکی ییلدن بری ، تاجر اونی مختلف یرلرده تداوی ایتدیرمشدی . اولا بردارالفنون شهرنده ، برقلینیکده ... تداویدن هیچ برنتیجه چیقمامشدی . صوکره اونی سامارا ایالتنده برکویلییه کوتورمشدی . قیز اوزمان خفیف بر سکون حس ایتمشدی . بوندن صوکره اونی موسقوواده بر بویوک طیب زدینه کوتورمشدی . دوقتوره برچوق پاره ویرمشدی ، دوقتور برشی یاپامامشدی . اوزمان بری اوکا سهرکی بابا شفایاب ایدهر دیدیکی ایچون ، قیزی اوکا کتیرمشدی . تاجر هرکی قوغدقدن صوکره سهرکی بابایه یاقلاشدی و هیچ بر مقدمه حاضرلئی فلان یاپمادن دیزلرینه قاپاندی وقوتلی برسسله :

— عزیز بابا ، خسته قیزی می تقدیس ایت ، اونی مرضدن شفایاب ایت . سنک

قدسیتکدن مدد اوئمغه جرأت ایدیورم . دیدی و آللرندن برینی اوتهکنک اوسته قویدی . بوتون بوشیلر کویا قانون و عرف طرفندن تمامی تمامه تعین ایدیلمش صریح بر شی موضوع بحث ایمش کبی ، کویا بر قیزک عافیتی تماماً بودورلو ایسته نیرمش ، بشقه دورلو ایسته نه زمش کبی سویله نمش و یاپیلیمشدی . بونی تاجر اویله بر اطمینانله یاپیمشدی که سهرکهی بابایه بیله تمام بوصورتله یاپیلیر و سویله نیرمش کبی کلدی . بونسلکه برابر اوکا قالقماسنی ، موضوع بحث شیکنه اولدیفنی آکلاتماسنی امر ایتدی . تاجر اوکا نقل ایتدی که یکریمی ایکی یاشنده کی قیزی ، آناسک ییلدیریم کبی اولومندن سوکره خسته دوشمشدی . دییوردی که :

— آه ، دیدی و اوزماندن بری خسته دوشدی .

ایشته بونک ایچون اونی بیک دورت یوز فرسخ اوزاقدن کتیرمش ، سهرکهی بابا عنایتاً قبولنی امر ایتسین دییه مهمانخانه ده بکیوردی . قیز آیدیلقدن قورقدیشندن کوندوز یورومه یوردی ، آنجق کونشک غروبندن سوکره چچا . بیلوردی .

سهرکهی بابا :

— چوق ضعیفیدر ؟ دییه صوردی .

— خایر ، اصل خسته لنی ضعیفلندن دکل . اولدقجه سمیزدر . یالکز دوقتورلرک ده ییشنه کوره ، نه وراسته نیلی در . شاید سهرکهی بابا بوکون اونی کتیرمکلکمی امر ایدرسه در حال مهمانخانه یه قوشارم .

سهرکهی بابا ، پدرک قلبنه تازه جان ویره جکدی . و دعا لریله ده خسته قیزی قورتاره جقدی .

تاجر بردن بره دیز اوستی قاپاندی ، و ، باشنی اللری اوزرینه آکرک بکله دی . سهرکهی بابا آیاغه قالقماسنی اوکا یکیدن امر ایتدی و تحمل ایتدیکی بو حیاتک کندیس ایچون نه قدر زحمتلی اولدیفنی دوشوندکدن سوکره ، درین درین ایچنی چکدی ، و برقاچ دقیقه لق سکوتی متعاقب ، تاجر :

— پکی ، اونی بو آقشام کتیر . اونک ایچون دعا ایدرم . فقط شمعی یورغونم ؛ (کوزلرینی قاپادی) کیت ، بن سکا خبر ویریرم .

تاجر ، قومك اوزرندە ، آياق اوچلرینه باصا باصا اوزاقلاشدی . و بویله یورومك ، چیزمه لرینی دها فضله غیجیرداتیوردی .

سەرکەیی بابا یالکزر قالدی .

سەرکەیی بابانك بوتون حیاتی آیینلر وزیارتلرله دولمشدی . فقط بو کونی بالخاصه زحمتلی کچمشدی . صباحین یوکسك بر مأموری قبول ایتمشدی ، اونکله اوزونجه حسبحالده بولونمشدی ؛ سوکره ، دارالقوننده مدرس ، غیر معتقد اوغلیله برقادین کچمشدی که معتقد اولان و سەرکەیی بابایی تحیل ایدن آناسی اوغلی . اونکله قونوشماسنی نیاز ایدرك . بابایه کتیرمشدی . مصاحبه غایت زحمتلی کچدی . بدیهی اولارق ده لیقانیلك راعبله مناقشه ایتمکه هیچ آرزوسی یوقدی ، برضعیف آدمله اولدینی کبی اونکله هر مسئله ده مطابق قالییوردی . فقط سەرکەیی بابا کورو یوردی که ده لیقانی اعتقاد ایتیه یور . بوکا رغماً کندیسنی غایت یولنده وغایت سا کن حس ایدی یوردی . شمدی سەرکەیی بابا بومکالمه یی افعال ایله خاطر لایوردی .

محافظ : — بابا ، بر شی یمك ایستهر میسکزر ؟ دییه صوردی .

— اوت ، بکا بر شی کتیرك .

محافظ ، مناره دن اون آدیم اوتیه انشا ایدیش قولوبهیه کتیدی ؛ سەرکەیی باباده یالکزر قالدی .

اساساً آرتق چوقدنبریدر سەرکەیی بابا احتیاجی اولان هر شیشی کندی کندیه ییارق و ساده دعالی ات واککله تغدی ایدهرك یالکزر باشه یاشامایوردی . ذاتاً چوقدنبری اوکا صحتنی اهمال ایتمکه حق اولمادیغنی آکلاتمشلردی . واونی حقیف فقط غایت اوزلی غدارلرله بسله یورلردی . آرز ، فقط اسکیسندن فضله ییوردی ، واکثریاء اولکی کبی نفرتله وکناه شعوريله دکل ، خصوصی بر ذوقله ییوردی . شمدی بویله ایدی . پیشمش طورنا یاوروسی ، بر بیاض اکمک یاریسنی ییدی ، و بر قنجان چای ایچدی .

عافظ اوزاقلاشدی ، باباده قره آغاجك آلتنده ، بیکهك اوستنده یالکزر باشه قالدی . نفیس برمایس آقشامیدی . هوش آغاجلرینك ، آچمه قاواقلرك ، قره آغاجلرك ،

قوش كرازلىنىڭ، مېشەلىك ياپراقلىرى آچىلىشىدى؛ قوش كرازى چاللىقلىرى چېچىك
 ايچىندە ايدى، وورىقەلىرى ھنوز دو كۈلە يوردى. تەمەيلە يىقىندە، آشاغىدە، خىدق
 ياندىدە ايكى اوچ بېلىل دىم چىكىيوردى. اوزاقىدە، ايرىماغىك اوستىدە، اھمال ايشلىرىدىن
 دونىن ئىشلەنك شىرقىسى ايشىتىلىيوردى. قىرىق شىعەلىرىنى ياپراقلىرى آردە سىندىن سەر بەرك
 كۈننىش اورمانىك آردىدە غىروب ايدىيوردى. بوتون بوطىرىق آچىق يىشىل، اوتە
 طرف دە مظلەمدى. قرە فاطمەلىر اوچوشىور، آغاچلارە چارپىيور و دوشو يوردى.
 آقشام يىمكىنى يىد كىدن سو كىرە سەر كەي بابا كىندىسە ئاىد بىر دعا او قومە
 باشلادى: « افندىم عىسى، ابن الله، بىزە مەرھەت ايت ! » سو كىرە مزامىردىن بىرى
 او قودى، بىردىن بىرە، مزامىرك اور تاسىندە، بىر چاللىقلىرى، بىرە يىقىن او چارق بىر سىرچە
 جىويلدايا جىويلدايا او كا ياقلاشدى، سو كىرە بىر شىئىدىن اور كەرك اوچدى. بىر دعا
 او قويوردى، ايچىندە دىنيان فراغىدىن بىت ايدىيوردى، و تاجرلە خستە قىزى
 چاغىر تىمە بىرى كۈندە رەمك ايچون عىجلە او قويوردى. قىزاونى علاقە دارايدىيوردى.
 اونى علاقە دار ايدىيوردى، چونكى بو، بىر دفع غەمدى، ھەمدە باباسى دە، اودە
 كىندىسە دعاسى مستجاب اولان بىر غىزىز نظىرلە باقىيورلردى. سەر كەي بابا بو غىزىز
 اولمايى انكار ايدىيوردى، فقط روھنىك غەمقىندە كىندى دە كىندى بويەلە صايدىيوردى.
 اكثىر كىندىسە، قاساتسىكى نىك بودىرچە خارق العادە بىر زاهد، سادە جە صاحب
 كرامات اولماسە كىندى دە شاشىيوردى. فقط قىلمىيا شەبە يوقدى كە بويەلە ايدى.
 اياكىن كىتەركلىرى چوچوقىدىن باشلايىارق الك صوك كىتەركلىرى: « دىعالى سايەسەندە
 كۈزلىرى آچان » ائما قادىنە قىدر بالذات كىندىسە كۈردىكى معجزەلە مايناماز
 اولمازدى. بو، بو قىدر غىرىب دە اولسە بويەلە ايدى. اونىك ايچون تاجر كىزى اونى
 علاقە دار ايدىيوردى. بو، بىر ايكى شىخسىدى كە سەر كەي بابا بىلە ايمانى واردى. و اونىك
 سايەسەندە سەر كەي بابا كىندىسە كى شفا قىدرتى و شىرتى تايىدا تىمش اولاجقىدى.
 « بىك فرسخدن كلىيورلر؛ غىزەلرە يازىليور؛ ايمىراطور بونى بىليور؛ ايمانسىز آوروپا
 بىنى طانىيور. » دىيە دوشوندى. فقط بىردىن بىرە بوتقا خرىدىن حجاب دويدى و تىكرار
 دعايە باشلادى. « افندىم، رب السموات، تسليت وىرن، كل، بىنى قو قىل قىدن شفا ياب

ایست، وروحی قورتارا! بخی تذلیل ایدن بشری شهرت میلندن بخی قورتارا! دیه
تکرار ایتدی، و ییجه دفعه اللهدن عینی شیشی دیله مش اولدینگی، و بونقطه دن، بو کونه
قدر، دعا لرینک نه قدر نافله اولدینگی خاطر لادی. دعاسی دیکر لری ایچون معجزه لر
حصوله کتیریوردی. فقط بالذات کندیسی بومسکین احتراصدن قورتولمغه حقدن
مظهر اولامایوردی. عزله قاپاندینک ایلک زمانلر ده صفوت، خشوع، عشق
کندینه بخش الونسون دیه ایتدیکی دعا لری، و دعا لرینک مستجاب اولدینگی ظننه
قابیلدینگی خاطر لایوردی. صافدی، بر پارماغنی کسمشدی، و پارماغنک کیسکیرینی
قالدیردی و اویدی. ایچنه او یله کلیوردی که کناهلرندن دولانی کتدیسندن نفرت
حس ایتدیکی زمان خاشمدر. و او یله صانیوردی که اونی بولمغه کلن و اویدن پاره
ایستین بر اختیار عسکری نه قدر رقتله قبول ایتدیکنی دویدنخی زمان عشقه
صاحبدی. یا اوقادین! فقط شیمدی!

هم بر کیمسه بی سه وییورمیدی، صوفیا یوانو ونایی، سه رایون بابایی سه وییورمیدی،
بو کون کندیسنی کورمه که کلنر ایچون، یالکز کندیسنک ذکی اولدینگی وقله
علاقه دار بولوندینگی کو سترمک قایغوسنه دوشه رک او قدر فائده لی بر مکالمه ده بولوندینگی
کنج عالم ایچون اوراق بر سه وکی دوییورمیدی؟ کندی کندی نه بونلری صورتی.
بوانسانلرک محبتی او کاخوش، لزوملی کلیوردی، فقط کندیسی اونلر حقنده هیچ
محبت حس ایتمه یوردی. آرتق شمدی نه محبتی، نه خشوعی، نه صفوتی واردی.
تاجرک قیزینک یکریمی ایکی یاشنده اولماسی او کاخوش کلیوردی. و عجباً کوزه لمیدر،
بیلیمک آرزو ایدیوردی! ضعفیتی حقنده سوال صورتی زمان، بوسوالی بالخاصه
قادین فسونه مالک اولوب اولمادیغنی بیلیمک ایچوندی. « بن بو قدر سقوطمی ایتدم! »
دیه دوشوندی. « یارب، امدادیمه کل، بخی تکرار قالدر، یارب، اللهم! ... »
ال باغلادی و دعا ایتمکه باشلادی. بلبللردم چکیوردی؛ برقره فاطمه اوزرینه قوندی
واکسه نه طیرماندی، اونی یره آتدی. « فقط او (خالق) موجودمی؟ نیچین
طیشندن قاپالی اولان او قاپوسنی چالیورم؟ کلید قاپونک اوستنده در. و بن اونی
کوره بیلیردم. بو کلید بلبللر، قره بوجکلر لر در، طبیعتدر. بلکه ده دهل قانلیک حق

واردرد. « یوکسک سسله دطایه، اوزون اوزون دطایه باشلادی؛ تا که بودوشونجه
زوال بولسون، تا که کندیسنی یکیدن راحت و امین حس ایتسین. بر کوچوک
چینغراغی ساللادی. قوشان محافظ بابایه شمدی همان تاجری وقیزینی کتیرمهسنی
سویلهدی. تاجر، قیزی قولنده حجرهیه کتیردی و کندی در عقب صاووشدی.

بوقیز قومرال، غایت صولغون، قیصه، اشکالی چوق اولغوندی، وصی، اورک
بر سیماسی واردی. سه رکه ی بابا مدخلده بر پیکهیه اوطورمشدی؛ قیز کچوب اولک
یاننده دورنجه اونی تقدیس ایتدی، وجودینه باقاسنک طرزندن کندیده دهعت
کلدی. قیز کچدی و سه رکه ی بابا آری سوقاسی کچی بر شی حس ایتدی. یوزندن
کوردی که، قیز شهوانیدر وعقلنده خفت واردرد. اسکلهیه اوطورمش، اونی
بکله یوردی. بابا کیرنجه آیاعه قالقدی.

— بابامک یانه کیتمک ایسته یودم! دیدی.

— قورقما، دیدی، سکا راحتسزلق ویرن نه در؟

— هرشی بکا راحتسزلق ویریور، دیدی. و، بردنبره یوزی بر تسمه

آیدینلادی.

— شفا بولاجقسک. دعا ایت، دیدی.

— یچین دعا ایده یم... دعا ایتدم. دعا بکا هیچ بر ایملک ویرمه دی.

(کولومسه مک دوام آیدی یوردی.) سز بزم ایچین دعا ایندک و آللریکری اوزری
قوبک. بن سزی رو یاده کورددم.

— بنی فصل کوردک؟

— سزی کورددم. آلکزی بورایه، کوکسه قویدیکز. — (آلنی آلدی

و کوکسک اوستنده صیقدی.) ایشته بورایه! « صاغ آلنی اوکا بیراقدی.

بوتون وجودی تیره یه رک، مغلوب دوشدیکنی و شهوانی آرزوسه حاکم

اولا مایاجمنی حس ایده رک:

— آدک نه؟ دیدی.

— ماری. او حالده؟..

آلنی آلدی، اویدی. سو کرە قولنی وجودینە دولادی و سهرکەیی بابایی صیقدی.
 — ماری؟ نه یاییورسک؟ ماری، سن شیطانسک! دیدی.
 — یوق جانم، برشی دکل.
 واونی دائماً صیق طوتارق اونکله برلکده یاتاغک اوسته اوطوردی.

خجده بابا سهرکەیی آشیکه چیقادی. «بوتون بوشیئر باشمه کلیدی؟ بابایی
 کلەجک. قیز هپسینی آکلەتاجق. بو، شیطاندر. فقط بن نه یاپدم؟ ایشته پارماغمی
 کسیدیم شو بالطه.»

بالطهیی آلدی و حجره سنه دوندی.
 خدمتکاری کوروندی:

— اودون کسک لازم. بالطهیی عنایتاً بکا ویریکز.

بالطهیی اوکا ویردی و حجره نک ایچنه کیردی. قیزیاتمش اویویوردی. سهرکەیی
 بابا اوکا دهشتله باقادی. اوزمان کوپلی لباسلرینی آسیلی بولوندیغی چویدن آلدی.
 کیندی؛ ماقاصی آلدی، صاچنی کسادی، سو کرە باتیقانی طوتارق دورت ییلدر
 کتهدیکی ایرماغه دوغرو یوللانادی. ایرماغک یاننده بر یول واردی. اونی تعقیماً
 اوکله قدر یورودی. اوکله بن برچاودار تارلاسنه دالیدی واوراده یاتدی. آقشام
 ر کوبه واردی. کوپک ایچنه کیرمه دی. فقط یولنی ایرماغه طوغرو، خندغه قدر
 تعقیب ایتدی. اورایه چوق ارکن، کوئش دوغمازدن یاریم ساعت اول واصل
 اولدی. هر طرف کوموشی و مظلمدی. غریبن، فجره تقدم ایدن بر صوغوق
 روزکار آسییوردی. «أوت، بواشی بیتیرمه لی. الله یوقدر. فقط نصل بیتیرمه لی؟
 ایرماغمی آتیلما لی؟ یوزمک بیلورم، بوغولمام. آضلایمی؟ أوت، کیری شو داله
 طاقالی!»

بو اوقدر ممکن، اوقدر قابل حصول کورونیوردی که کندینی دهشت قابلا دی،
 و امیدسزک آنلرنده اولدیغی کبی دعا ایتکه قرار ویردی. فقط دعا ایده جکی
 کیمه یوقدی. الله یوقدی!... یاتمش؛ یرە دیرسکنی و آووچه باشنی دایامشدی.

فقط آکسزین اویله براه یقوا احتیاجی دویدی که باشنی آرتق آووجنده ملو تامادی، قولی اوزاتدی، باشنی یاصلادی. ودر عقب اویودی. فقط بو اویقو بر لحظه سوردی. در حال اویاندی، وگاه رۇیا کورمکه، وگاه خاطراتی یاد ایتکه باشلادی.

آناسنک اوند، صیفه ده چوجوقلغنی کوردی. برقالقه کلیور، وقالقه دن ایری سیاه چاتال صاقالیه عموجه نیقولا سه رکه ییه ویچ اینیور. یاننده، ایری طائی کوزلی، محجوب سیالی، نارین، ضعیف بر قیز، پاشینقا وار. اشته اوکا و اوغلان چوجوقلره پاشینقای مسافر کتیریورلر؛ اونکله اوینامق لازم، جان صیقیجی بر شی. بو قیز آبدالدر، وایش شوکا واریور که اونکله آلا ی ایدیورلر و نصل یوزمک بیلدیکنی کوستره سی ایچون اصرار ایدیورلر. قیزیره یاتیور و کوستره یور. چوجوقلرک هپسی کولویور و قیزه احق معامله سی ایدیور. قیز بونک فرقه واریور، قیز اریور، او قدر آجیناق، او قدر آجیناق بر حال آلیور که هر کس محجوب دوشویور، و مکدر، آئی، حلیم تبسمنی کیمسه اونو تامایور. سه رکه ی او قیزه بوندن صوکره بر دفعه دهاراست کلدیکنی خاطر لایوردی. چوق صوکره، راهب اولمازدن اولدی. بوتون ثروتی اسراف و اتلاف ایتش بر اراضی صاحیله اوله نمشدی؛ آدم اونی دو کویوردی. بری اوغلان، بری قیزایی چوجوغی واردی. اوغلان چوق کوچوک اولمشدی. سه رکه ی، قادینی نه قدر بدبخت کوردیکنی خاطر لایوردی. صوکره اونی تکرار مناسترده، دول اوله رق کورمشدی. هر وقت عینی قادیندی، آبدال دینه مه زسه ده شایان دقت و علاقه دکلدی، سفیل و مرسته شایاندی. قیزی وقیزینک نشانلیسیله کلشدی. آرتق فقیر دیلر. اوزماندن بری ایشیتمشدی که قادین، ایالت شهر لرندن بز یرده یاشایوردی، و غایت فقیردی. کندی کندینه: «ایچون اونی دوشوندم؟» دییه سوردی. فقط بو خاطر هی ذهندن قوزما یوردی. «نرمه در؟» نه یاپار؟ هپ اویله تحتلرک اوستده نصل یوزولدیکنی کوستره دیکی زمانکی کی شایان مرستمیدر؟ فقط ایچین اونی بویله دوشونیورم؟ بونک نه معاسی وار؟ بواشی بترمه لی. «ویکیدن کندینسی دهشت قابلامشدی، ویکیدن اودهشتدن قاجق ایچین پاشینقای دوشونیوردی. گاه کندینک شوخارق الماده انجانی، گاه

باشينقا ي دوشونەرك اوزون مدت يانا قالدى . باشينقا او كاسلامت كچى عرض ديدار ايدىيوردى . نهايت اويودى . رۇيادە كندىنە كلن و : « كيت باشينقا يە ، ونە ياپاجىكى ، كناهكك نە اولديغنى ، سلامتلك زەدە اولديغنى اوندىن او كرمەن » دىيەن بر ملك كوردى .

اوياندى ، و ، بوتجلانك او كامن طرف الله كوندە ريلديكەنە قرار ويرەرك سەويندى . و كندىنە امر اولونان شىئى ياپمى تەصميم ايتدى . اونك هانكى شەردە اوطوردىغنى بىليوردى . اوچ يوز فرسخ بر مسافەدە ايدى .

۶

باشينقا آرتق چوقدن برى باشينقا دكلدى ، تجليسى كوتو وعياش بر مأمورك ، ماوريكەنك قان آناسى بوروشوق بر قوجه قارى ، پراسقووى ميخائيلوونا ايدى . دامادينك صوك محل مأموريتى اولان شەردە اوطورويوردى ، واورادە بوتون عالمى ياشايوردى : قىزى ، خستە ، نەوراستەنيك داملىنى وبش طورونى ! تاجرلك قىزلىنە ، ساتتى اللى قاپىكە پيانو درسى ويرەرك اونلرى كچىندىيوردى . كوندە بعض دىرت ، بعض بش ساعت درسى واردى ، اويلە كە آيدە آلتىش روبلە يە قادار قازانيوردى . بر مأموريتە انتظاراً بونكلە ياشايورلردى . پراسقووى ميخائيلوونا دامادينە بر مأموريت استدا ايتك ايچون بوتون اقربا واجباسە مکتوبلر يوللامشدى . سەرکەي بابايەدە يازمىشدى ، فقط بومكتوب اونك انە دە كەمشدى .

برجمە ايرتسى ايدى ، پراسقووى ميخائيلوونادە وقتيلە باباسنك كوله اشچينك بك كوزل ياپدينى قورو اوزوملى بر پاستە يى كندى اليه حاضرلايوردى . ايرتسى كون ، يورطيدە ، اونكلە طورونلرينە ضيافت چكە جكدى . قىزى مازى ، كوچوكك بشىكنى ساللايوردى . بويوكلر ، بر اوغلانلە برقىز ، مکتبە ايدى . كىچە كوزىنى بيلە قىرپاماش اولان داماد ، شمدى دىكلە نيوردى . بر كون اول پراسقووى ميخائيلوونا غايت كچ اويايا بيلمىشدى ، زىرا قىزىنك ، قوجهتە قارشى

واقع اولان اوفکه سنی یاتیشدیرمه چالیشمادی . کورو یوردی که دامادی
قونوشدیفندن و حرکت ایتدیکندن بشقه درلو قونوشاماز و حرکت ایدمه من بر
ضعیف مخلوقدی . کورو یوردی که قاریسک تکدیرلرینک هیچ فائده سی یوقدر ،
اوفکه لری یاتیشدیرمه چالیشیوردی ؛ آرده ده هیچ بر کوتولک چیقما سین دییه اوتکدیرلردن
قیزی اجتناب ایتدیریوردی ، انسانلر آره سنده فنا مناسبتلرک موجود اولوشه
همان مادتا تحمیلی یوقدی . اونجه بوکی مناسبتلردن هیچ برائی نتیجه چیقما یاجنی
صریحدی ، بالعکس . حتی دوشونمه یوردی ، حدتی کورنجه ، ساده جه فنا بر
قوقودن ، جوق قوتلی بر کورو لتودن ، یا خود وجوده ضربه ایندیرمکن ادا
دویولدیغنی کی ادا دوییوردی .

« لوکریا » یه خامورک نصل حاضرلانا جغنی اوکره تیوردی . اوصرمده
چارپیق باچاقلرینی اورتن اوکلکی ویامالی چورابلریله آلتی یاشمندکی طورونی
میشل ، یوزنده قورقو ، مطبخه قوشدی .

— بویوک آنه ! قورقونج براختیار سنی آرایور .

لوکریا یخبردهن باقدی :

— دوغرو مادام ؛ برهاجی اولسه کرک .

براسقوی میخانیلوونا نحیف اللرینی بری برینه سورتدی ، صوکره اونلری
اوکلکنه سیلدی ، صوکره بش قاپیک ویرمک اوزره اودایه دوغری کیسه سنی
آرامنه کتدی . فقط اون قاپیکدن دها بوزوق پاراسی اولمادیغنی خاطر لایه رق ،
اوکا اکک ویرمکه قرار ویردی . بوفیه دوندی ، فقط بودرونی یازارلقدن
بردن بره یوزی قیزاردی ، ولوکریا به بر دیلم اکک کسمه سنی امر ایتدکن
صوکره اون قاپیکلک سکینی آلتق اوزره کتدی .

کندی کندینه : « اشته بر فلاکت ! دیدی . ایکی مثلنی ویرمه لی . » بری ده
دیگری ده حاجی به ، عذر دیله یه رک ویردی ، زیرا آرتق بالکنز جو مردلکندن
دولایی تفاخر دوغایوردی ، فقط حاجینک اوله وقور براداسی واردی که بو قدر
آز ویرمکن اوتانیوردی .

هر نه قادر عیسی نامه ذیله نه ركه ایکی یوز فرسخ قطع ایتدیسه ده ، هر نه قادر
باسی لیمه لیمه ایسه ده ، ضعیفلامش ، اسمرله شمش ، صاچلری کیلمش ، کوپلی
تالباغی و کوپلی چیزمه لری کیمش ، خشوع و تواضعه سلام و یرمشمسه ده سرکه‌ی
مرکی کندینه جذب ایدن او وقارلی ادایی محافظه ایتشدی .

بونکله برابر براسقووی میخائیلوونا اونی طانیامشدی . اساساً اونی همان
وتوز سنه یقیندر کورمه‌دیکی ایچین طانیامازدی .

غایتکار اولیکز ، بابام . بلکه یمک یمک ایستهرمیدیکز ؟

اُمکی و یارینی آلدی ، فقط آدمک کیمه ییشندن و کندینه باقیشنندن
براسقووی میخائیلوونا شاشیردی .

باشینقا بن سکا کلدیم . بنی قبول ایت .

کوزل سیاه کوزلر اوکا ثباتله ، نیازکار بر ادا ایله باقیوودی . و ایچلرنده
اشلر باریلدا یوردی . قیر بیغک آلتنده دوداقلری مؤثر بر تبسمله تیتره یوردی .

براسقووی میخائیلوونا آللرینی قورو کوکسنده قاووشدوردی ، آغزینی
آجدی ، کوزلری هاچنک یوزینه چاقیلدی ، حرکتسز قالدی .

امکانی یوق ! سته‌بان . . . سرکه‌ی . . . سرکه‌ی بابا !

سرکه‌ی اصولجه :

تا کندیسې ؛ یالکز ، سرکه‌ی بابا دکل ! بویوک کناهکار سته‌بان قاساتسکی ،
بویوک کناهکار . . . اونی قبول ایت ، اونک امدادینه کل ! دیدی .

امکانی یوق ! سز نصل بو حالده سکز ؟ هایدی کیده لم .

اوکا الی اوزاندی . فقط او طوتمادی ، آردی صیره کتدی .

فقط اونی زرهه کوتورملی ؟ آپارتمان غایت کوچوکدی . براسقووی به آپارتمانک
دینده اولار بر کوچوک اودا ، عادتاً بر گوشه وحدت بیراقشیردی ، بو گوشه‌ی
اوده قیزینه بیراقشیدی . شمعی ماری اوراده او طورمش ، چوجوغلک بشیکنی
سایلا یوردی .

در حال مطبخده بر یر کوستره ركه ، سرکه‌ی :

— شورایه اوطوریکز! دیدی .

سەرکەیی درحال اوطوردی . و مەتاد برحر کتله طغارجنی آولا براوموزندن ،
صوکره اوتە کندن چیقاردی .

— یاربی ! یاربی ! نە قدر مەتدل اولمشـ سـک ، عزیز بابا ! بونجه شهرت ،
و بردن بره ! . . .

سەرکەیی جواب ویرمەدی و طغارجنی یانە قویارق یاواشجه کولومەدی .

— ماری ! بیلورمیسک یوراده کیم وار ؟

و پراسقووی میخائیلوونا قیزینه اصولجه سەرکەیی بابانک کیم اولدینگی آکلادی
صوکره برلکده آراقندن چوجوغنک بشیکنی چکدیلر ، تا که اوراسی سربست
قالسین ؛ و پراسقووی میخائیلوونا اورایه سەرکەیی کوتوردی .

— یوراده دیکلەنک ، عنایت ایدک . . . بن دیشاری چیقمنه مجبورم .

— نرەیه ؟

— درسلم وار . سويلەمسی عیب ، موسیقی درسی ویریورم .

— پیانومی ؟ آبی . یالکز ، پراسقووی میخائیلوونا . . . بن سزه برایش

ایچین کلدیم ، سزکله نە وقت قونوشاییلە جکم ؟

— بختیار اولورم . بواقشام ایستەرمیسکز ؟

— ایستەرسە کز ، یالکز برطلبدها : بنم کیم اولدینگی کیمە یە سويلەمەیک .

بن کندی می یالکز سزه طانیتم . بنم نرەیه کیتدی کیمە بیلەز . بویله ایجاب
ایدیور .

— آه ! بن قیزیمە سويلەدم یا .

— پک اعلا ، اوندن طلب ایدی کز ، کیمە یە آچاسین .

سەرکەیی چیزمەلرینی چیقاردی ، یاندی ، برکیجه اویقوسزلق و قرق فرسخ
یورویشدن صکره درعقب اویودی .

پراسقووی میخائیلوونا دوندیکی وقت سەرکەیی کوچوک اوطەده اوطورمش .

اونی بکله یوردی . آقشام یمکنی یمکه کیتەمشدی ، فقط لوکەریانک اوطە
کتیردیکی جوربا ایله بولنوری یمشدی .

سەرکەیی :

— ییچین بکا و بعد ایتدیگدن اول کلدک ؟ شیمدی قونوشولا بیلیرمی ؟
دیه سوردی .

— بویله بر زائری قبول ایتک سادتی بکا کیم ویره بیلیر ؟ درسک برینی
بیراقدم ... فقط ، کچلم ... بن متادیآ سزی کورمکی تخیل ایدردم ، سزده یازدم
و بردنبره بویله بر سعادت ...

— پاشینقا ، سکا شیمدی سویله یه جکم سوزلری ، بر اعتراف ذنوب کچی ،
اولوم ساعتده آرک حضورنده سویله نمش سوزلر کچی قبول ایتیه کی رجا ایدردم .
پاشینقا ، بن بر عزیز دکلم ، بن بر ذلیل ، بر دنی کناهاکارم .
پاشینقا اوکا اولو کوزلرینی کنیش کنیش آچارق باقدی . اوکا اینانمخه جرأت
ایده میوردی ، فقط صوکره ، آکلادی که دوغری سویلیور ، آلیله آله دوقوندی
و مؤثر بر تبسمه :

— ستیوا ، بلکه مبالغه ایدیورسک ؟

— خاییر ، پاشینقا ، بن رزانی ، بن برجانی ، بن بر کافر ، بن بر کاذبم .

— یاربی ، بونه در بو ! « دیدی .

— فقط یاشامق لازم . هم بن که هرشی بیلیرم صانیردم ، بشقه لرینه نصل
یاشانا جفنی اوکره تیردم ! بن برشی بیلیورم ، و بکا اوکره تمه کی سندن رجا ایدردم .
— نه دیورسک ستیوا ؟ سن بنمخه آکله نیورسک . ییچین هر دایم بنمخه آلائی
ایدردسکز ؟

— پکی ، قبول ایدم که آکله نیورم ؛ یالکز سویله بکا ، سن نصل یاشایورسک ،
و جباتکی نصل کچیردک ؟

— بنمی ؟ اک حزین ، اک چیرکین بر صورتده یاشادم ، شیمدی ده الله بنم
جزامی ویریور ، بن بوکا مستحقم . او یله فنا ، او یله فنا یاشایورم که ...
— نصل اوله ندک ؟ قوجه کله نصل یاشادک ؟

— هرشی فنا ایدی . اک چیرکین بر طرزده عشق اولدم . بلبام بنم اتخامی

تصویب ایتمه یوردی . فقط بن هیچ بریشی دیکله مک ایستهمدم و اولمدم . بر
دفعه اوله نجه ، قوجه مه یاردیم ایدم جکم یرده کندیمده یکمکه قادر اولامادیم
قیصقا نجلقله اونی تمذیب ایتدم .

— آلقولیت ایش ، دیه ایشیتدم .

— اوت ، فقط بن ده اونی طوتماسنی بیلمدم . بویوزدن اونی آزارلادم .
او ، کندینه حاکم اولامازدی ؛ اونی کتولدن نصل محروم ایدمدم ، شیمدی
خاطرلایورم . و آرامزده دهشتلی صحنه لر کچردی .

وقاساتسکیه ، بو خاطره دن حزنله نمش کوزل کوزلریله باقییوردی .

قاساتسکی قوجاسنک پاشینقانی دو کر ایدیکنی خاطرلادی ؛ و شمدی اونک جیلر ،
قورو ، قولاقلرینک آردنده دامارلری شیشکین بونینه ، یاری قومرال یاری
قیرسیره ک صاحبزاده باقدنجه بودایاق صحنه لرینک نصل جریان ایتدیکنی کورورکی
اولویوردی .

— وصوکره ایکی جوجوقله هیچ اون پاره سز قالدم .

— فقط سزک برمالکانه کز اولاجقدی .

— داها واسیانک کوننده هپسنی صاندق و خرجادق . یاشامق لازمدی .

بن ، بوتون دوموازلر کی ، هیچ برشی پامماسنی بیلمه زدم ، و بالخاصه جاهلدم .
بویله جه بکا قالان بوتون پاره نی خرجادق . جوجوقله درس و یردیرتدم . ساشا
برآز برشی او کره ندی . دوردنجی صنفده اولان میتیا خسته دوشدی ، والله اونی
زدن آلدی . ماری ، دامادم اولان وانیای سمودی . نه اولسون ؛ ائی بر
آدامدر ، فقط طلسم سزدر ، خسته در .

قیزی جاغیردی :

— آنه ! میشه لی آلیک ، ایکی به بولونه جک دکلم آ . . .

براسقووی میخائیلوونا پتره دی ، قالقدی ، و بیرانمش آباق قابیلریله جابوق
جابوق یورویره رک قابوی آجدی . و در حال قوجاغنده آرقه به آتیلان واللری
آقینه یاشیدیران ایکی باشنده بر جوجوقله تکرار کیردی .

— نه ايسه ! زه‌ده‌يم ؟ ها اوت . آدمك آي بر مأموريتي واردی ، آمری‌ده
غایت نازکدی ؛ فقط وانیا موقعی محافظه ایده‌مه‌دی ، استعفا سی ویردی .
— خسته‌لئی نه‌در ؟

— نه وارسته‌نی . مدهش بر خسته‌لقدر . بوراره‌کی هکیمه مراجعت ایتدک .
کیدوب کز مک لازم کلیرمنش . فقط بزده واسطه یوق که . هپ اومویورم که بو
بویله کچه جک . بللی باشلی براضطرابی یوق ، فقط
کوجه‌نیک وضعیف سیله :

— لوکه‌ریا . تام احتیاج اولدینی بر زمانده شونی هر دایم بریره یوللار لر . آنه !
براسقووی میخائیلوونا :

— شمعی ، دیه سوزینی کسدی . دها آقشام یمكنی میه‌دی . بزمله برلکده
ییه‌مه‌ز .

چیقدی ، اوراده بر شیشلر حاضر لادی ، دوزه‌لندی وجیلز ، أسمرله شمش
ألرینی سیله‌سیله کری دوندی .

— ایشته بویله یاشایورم . ودائما شکوا ایدیورم وهیچ برز ن ممنون دکم .
فقط اللهه شکر ، چوجوقلرک هپسی غایت آبی وصحتیلدر ، وداها یاشانا بیلیر .
فقط کندیمدن بحث ایتک نه‌یه یارار ؟
— نه نه‌یه یاشایورسکز ؟

— بن پر آرز قازانیورم . ایشته ، وقیله موسیقی درسی آلمق بنم نه‌قدر جائمی
صبقلاردی ، حالبوکه شمعی بکا نه‌قدر فائده‌سی دوقونوبور ! — آلجکزینی یاننده
اوطوردینی قومودینانک اوستنه قومیشدی وپارمقلریله بیانو چالار کبی یاییوردی .
— درس‌لر کزه نه ویریورلر ؟

— بر روبله ؛ آلی قاییک ؛ اوتوز قاپیک‌ده وار . بنم ایچون هربری او قدر
آبی‌که .

قاساسکی کوزلریله حقیقجه کولومسه‌یه‌رک :

— یا طلبه کز ترقی ایدیورمی ؟

پراسقووى ميخائيلوونا سؤالك جديتنى درحال فرق ايتمەدى ، واوكا استفهامكار باقدى .

— ترقى ايدىيورلر . كوچوك بر نازك قيز وار ، قصابك قيزى ؛ ائى وناموسلى بر چوجوق . . . كوروپورميسكز ، شايد بن دها ئى بر قادين اولسەيدم ، بابامك طائيدقلى واسطەسىلە دامادمە بر مأموريت بولوردم . فقط بن بر ايشە يارامام ، بونلرک هپسنى دە شو بولوندىقلى يره كتىردم .

قاساتسكى باشنى ا كەرك :

— اوت ، اوت ، ئە ، ائى ، پاشينقا ، دين نقطە نظرندن نصل ياشايورسكز ؟ ديهە صوردى .

— آء ! اوندىن بحث ايتمەك ! او قدر فنا كه ! چوجوقلرله « قومونيون » ايدىيورم واونلرى كليسا يە كوتورييورم . فقط كليسا يە آيلرجه كىتمەديكم اولويور . چوجوقلى يوللايورم .

— ياسز نىچىن كليسا يە كىتمەيورسكز ؟

— دوغرىسى — (قىزاردى) — چوجوقلرمك وطورونلرمك او كندە بويلە ليمە ليمە ائلسە بن اوتانييورم ، يكي روبام دە يوق . صرف تنلم .

— يكي ، يا اوده عبادت ايدىيورميسكز ؟

— عبادت ايدىيورم . فقط او عبادت نەدر ؟ شويلە ، ما كنه كى . . . يليورم كه بويلە عبارت ايدىلە مىلى ، بشقە دورلو عبادت اقتضا ايدەر ، فقط بندە حقيقى تقوا يوق . موجود ساده بر شى وار ، اوده انسان كندى سفللكنى بيليور .

قاساتسكى اوئى تصديق ايدىيور كى :

— اوت ، اوت ؛ اويلەدر ، اويلەدر ! ديدى .

دامادينك چاغيرماسى اوزرينە پراسقووى ميخائيلوونا :

— شمدى ، شمدى ! ديدى وصاچلرىنى دوزلتهرك او طەدن چيقدى .
بودفعە عودتندن اول ائى زمان كىدى . كرى يە كلديكى زمان ، قاساتسكى ديرسكلرى ديزلرينە دايالى وباشى ا كىك عىنى وضعيتدە اوطورمشدى ، يالكز

سرتەدە طغارجنى باردى . قادين فانوسىزىر كوجوك چىنقو لامبايى طوتارق
 انجىرى يە كىردىكى زمان ، قاساتىكى كوزل يورغون كوزلرىنى اوكا دوغروقالدىردى
 ودرىن درىن انجى چكىدى .

قادىن محجوبىتلە :

— سىزك كىم اولدىنكىزى اونلرە سويلەمەدم . اونلرە دىدم كە سىز منشاي
 اصل برهاجىسكىز ، وىن سىزى اولجە طانىشدم . هايدى يىك اوطةسەنە چاي
 انجىمكە كىدەلم .

— خاير .

— يىك اعلا ، سىزە بورايە كىتەيم .

— خاير ، هېچ بر شىئە احتياجم يوق . سكا حق سلامت وىرسىن ، پاشىنقا .
 بن كىدەجىم . بىكا مەرحتىك وارسە بنى كوردىكىكى كىمەيە سويلەمە . سكاللهك
 باشى انچون يالوارىيورم . كىمەيە سويلەمە . سكا تشكرايدەرم . سىنى يردن سلاملاردم .
 فقط بىلىرم كە جانكى صىقار . عىسانك باشى انچون بنى عفو ايت .
 — بنى تقدىس ايدىكنز .

— سى اللە تقدىس ايدەر . عىسانك باشى انچون عفو ايت .

كىتمك ايسە يوردى . فقط قادين اونى بويلە كىتمكە يىراقادى . اوكا اكەك ،
 كورەك و ترمەياغى كىتىردى . سەرکەي ھېسنى آلدى وچىقدى .

اورتالاق قارارمىشدى . دھا ايكى او اوتەيە كچمەمشدى كە قادين آرتق اونى
 كورەمىوردى ؛ آنجى پاپاسك كوپكلىرىنك حاواماسىندىن يولى تەقىب ايتدىكىنى
 آكلادى .

« شو حالە ايشە بنم رؤيامك معناسى : پاشىنقا تام بنم اولابىلە جىك ايدىكم فقط
 ولامادىم كىدر . بن حق يولندە ياشايورم دىيە انسانلر انچون ياشادم . او ايسە
 انسانلر انچون ياشادىغى تخیل ايدەرك حق يولندە ياشايور . »

« اوت ، برتك ائى عمل ، انچندە مكافات دوشونجەسى اولمىقسىزىن وىرىلن بر بارداق

صو بنم انسانلره نشر ایتدیکم بوتون اییلکلردن دها قیمتیدر . فقط بنم اعمالده
بر بوغدای دانه سی قدرده حقه خدمت آرزوسی یوقیدی ؟ « دیه کندی کندینه سوردی .
و کندی کندینه شو جوانی ویردی : « اوت ، فقط بوتون بو شیلر بشری شان
و شرفله بوغولمشدی ، شایه داردی . اوت ، بنم کبی بشری شان و شرف اوغری
باشامش بری ایچون الله یوقدر . بن کیدوب اونی آرایاجم . »

باشینقائک اوینه کلدیکی کبی ، ینه هاجیلره طاقیلارق ، عیسی نامه ائکک
وملجاً دیله نهرک کویدن کویه کتیدی . بعضاً بر خان قادینک اوکا کفر
ایتدیکی ، چوق ایچمش بر کویلیک حقارت ایتدیکی واقع اولوردی ؛ فقط بر
چوق احوالده اوکا ییه جک ایچه جک ، حق یوللق نفقه ویرلردی . اصل طور
بعضیلرینک توجهه مظهر اولوردی . دیگرلری ایسه ، بالعکس ، بر آفتدینک یوقدر
سفلیته دوشمش اولماسنه سهوینیرلردی . فقط طاتیلغنی جمله سنی مغلوب ایده ردی .
اکثریا بر اوده ایچیل بولوردی ، اوقوردی ، وهر یرده دائما انسانلر رق
کلیر ، حیران قالیر ، اونی هم یکی ، هم ده چوقدنبری بلله نمش برشی کبی دیکلرلردی .
ولو نصیحتلریله ، ولو علمیه ، ولو غوغالی انسانلری باریشدیرارق برینه خدمتی
دوقوندینی اولورسه ، اونلرک منت و توجهنی هیچ کورمه زدی ، چونکه صاووشمند
استعجال کوسته ریردی . و ، یاواش یاواش اوند حقی تجلییه باشلادی .

بر دفعه سنده ایکی اختیار قالدین ویر عسکرله برلکده یوله کیده رکن ، طبرستان
بر حیوانه طاقیل ایکی تکرلکلی بر آرابه ده بر آفتدیه بر خانم ، و آله بینش بر
آفتدیه بر خانم اونلری دوردوردی . خاتمک بکی قیزیله آتده کیدیوردی . قالدین
آرابه ده بر بابانجینک ، بس بللی ، بر فرانسزک رفاقتنده کیدیوردی .
یوفرانسزه ، روس ملتیه خاص اباطیلدن اولمق اوزره ، چالیشاجق یرده بر
محلن بر محله آواره و سرسری دولاشان بو هاجیلری کوسته زمک ایچون بوتلری
دوردوردیلر .

آ کلاشیلماز ظنیه فرانسزجه قونوشیورلردی .

فرانسز دیدی که :

— سورك شونلره ، حجارينك الله عندنده مقبوله كچديكندن امينيدرلر ؟
 بو سوال اونلره سورولدى . قادينلر :
 — حكمنى الله ويرر ، ديهه جواب ويرديلر .
 عسكره سورديلر . جوابنده كيمسه سز قالديغنى و نر مه كيده جكنى بيلمه ديكنى
 سويله دى .

قاساتسكى يه كيم اولديغنى سورديلر !
 — حقت بنده سى ، خدمتكارى .
 — نه ديور ؟ جواب ويرمه يورمى ؟
 — حقت بنده سى ، خدمتكارى يم ! ديور .
 — بر پاپاسك اوغلى اولمالى يم . « Il a de la race » بوزوق پاره كز وارمى ؟
 فرانسزك بوزوق پاره سى واردى . هر رينه يكرميشر قاپيك ويردى .
 فرانسز كولومسه يهرك :

— فقط سويله يك اونلره موم فلان آلمق ايچون دكل ، بو پاره يي اونلره كنديلرينه
 بر چاي ضياقتي چكسينلر ديهه وير يورم . « چاي ، چاي » ديدى .
 آلديوه نلى آلنى قاساتسكىنك او موزينه وورارق :
 — بوده سزه ، اختيارم ! ديدى .
 قاساتسكى قالباغنى كيمكسز ين ، صاچسز باشيله سلام ويرهرك :
 — سزه عيسى سلامت ويرسين ! ديدى .

قاساتسكى ايچون بوتصادف بالخاصه خيرليدى . اوكا انسانلرك فكرينى خور
 كورمكى حس اتمه سنه مساعد اولمشدى . و بو اوكا چوق قولاي كلمشدى . يكرمى
 قاپيكى آلدى ، كور بر ديلنجى اولان يولداشه ويردى . فقط انسانلرك فكرينك
 نظرنده اهميتى واردى ، حقى دها قوتله دويويوردى .

قاساتسكى بويله جه سكر آيدر يول يورويوردى . دوقوزنجى آيده بر ولايت
 مر كزينك بردار المعجزه سنه هاجيلرله برلكده بر كيجه كچير كن توقيف ايديلمشدى .

پاساپورطى اولمادىغى ايچون اونى مركززه كوتوردىلر . پاساپورطنى سوردقلىرى
 زمان جواپنده پاساپورطى اولمادىغى، حقتى بىر بىندىسى، بىر خدمتكارى اولدىغى
 سويلەدى . اونى سىرسىرىلر سىرەسنە قويدىلر وسىبىريايە سورولدى .
 سىبىريادە زنكىن بىر كىتابىنىڭ يانە سىغىندى . شىمدى اورادە ياشايور . آفندىنىڭ
 اوندە باغچوانلىق ايدىيور، چوجوقلرە يازى اوكرەتايور وخستەلرە باقىيور .

يېتىدى

مترجمى : رشىد اشرف

محررى : لىتوۋە نولستوى

